

Kényszerszünetidős dilemmák

Gyermekfelügyelet, tananyagpótlás

Fotó: Nagy Tibor

Az állami tanintézmények – óvodák, iskolák – mellett tegnap-tól számos közösségi gyermekprogramokat, iskola utáni oktatást szervező magánintézmény is bezárt. Biztonsági okokból a marosvásárhelyi Lurkó Kuckó Fejlesztő és Játsszóház és a Buborék Tanoda is igazodott az egyelőre március 11–22. közötti időszakra vonatkozó kényszerszünetidőhöz.

Nagy Székely Ildikó

A kisgyermekes családokban – ahol nincs kéznél egy nagyszülő – az elmúlt napokban komoly fejtörést okozhatott a csemete délelőtti felügyeletének megoldása. Értesüléseink szerint az egyik Facebook-csoportban szinte egymásra licitáltak a megbízható dadust kereső szülők. *Venter Izabellától*, a Lurkó-Kuckó Fejlesztő- és Játsszóház egyik pedagógusától megtudtuk, hogy a „kuckós” aprónépből egyeseket vidéken élő nagyszülőkhöz vittek a szülők. Persze erre mindenhol lehetőség.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Medvéket kergettek Koronkában

A tavasz közeledtével előmerészkedő medvék Koronkában is nyugtalanságot keltenek. Hiába a hatóságok közbelépése, a nagyvad éjszaka az utcán sétál, és kedvére lakmározik a szárnyasokból.

2.

Betépett álmódosók

Az emberiség évezredek óta együtt él a tudatmódosító szerekkel. Használatuk, jelenlétük látszólag nem okozott jelentős problémát a társadalomban, de egyszer csak valami megváltozott, elkezdtek visszaélni vele – hangzott el dr. Zacher Gábor népszerű magyarországi toxikológus Betépett álmódosók című marosvásárhelyi előadásán.

5.

A kutya orra érezkeli az infravörös sugárzást

A kutya orra érezkeli az infravörös sugárzást – fedezték fel az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Etológia Tanszékének és a svédországi Lund Egyetem kutatói egy közösen végzett kísérletsorozatban.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Bekeményítenek

Antalfi Imola

Tegnap déltől már szinte óránként nőtt eggyel a koronavírussal fertőzöttek száma, így aztán a késő délutáni órákra már 36 igazolt fertőzöttet tartottak nyilván az országban. És akkor nem szóltunk azokról, akik Olaszországból érkezve átlépték a határt, őket rendőrök és csendőrök várják, egyenesen intézményes karanténba viszik a veszélyes övezetektől érkezőket. Maros megyében például 167 intézményes karanténhely van, amelyekből tegnap minimum tízet elfoglaltak az Olaszországból érkezettek. Ugyanakkor a Marosvásárhelyen leszállt dortmundi járat 98 utasa közül 41-nek otthoni elkülönítést rendeltek el. Ha a dolgok ilyen ütemben haladnak, lehetséges, hogy a veszélyzónák nem lesznek elegendők sem a megyében, sem országos viszonylatban. Annak oka, hogy a fertőzöttek vagy fertőzéses gyanús személyek száma látványosan növekedik, egyrészt az lehet, hogy egyre többen indulnak útnak Olaszországból és más fertőzésveszélyes helyekről (valamilyen módon kijutnak az olaszoktól, vagy korábban elindultak és más útvonalakon érkeznek), de az is hozzájárulhat, hogy az elmúlt két napban a hatóságok észbe kaptak. Míg eddig viszonylag könnyen átjutottak a határon autóbusszal, vonattal azok is, akik adott esetben egy harmadik országból érkeztek, tegnap az Országos Katasztrófavédelmi Bizottság vezetője, Raed Arafat közölte, a határrendészet immár figyelemmel követi az útmegszakítással Romániába érkező légi járatokat, az utasok nem tudják eltitkolni

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁRCIUS

12., csütörtök

A Nap kel
6 óra 40 perckor,
lenyugszik
18 óra 25 perckor.
Az év 72. napja,
hátravan 294 nap.

IDŐJÁRÁS

Változó idő

Hőmérséklet:
max. 17°C
min. 6°C

*Isten éltesse!

Ma GERGELY, holnap AJTONY és KRISZTIÁN napja.
AJTONY: török eredetű régi magyar férfinév. Jelentése: arany.
KRISZTIÁN: görög eredetű, a latin közvetítéssel átvett Christianus név rövid alakja. Jelentése: krisztusi, Krisztushoz tartozó.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2020. március 11.

1 EUR	4,8167
1 USD	4,2539
100 HUF	1,4374
1 g ARANY	227,4536

Medvéket kergettek Koronkában

A tavasz közeledtével előmerészkedő medvék Koronkában is nyugtalanságot keltenek. Hiába a hatóságok közbelépése, a nagyvad éjszaka az utcán sétál, és kedvére lakmározik a szárnyasokból.

Gligor Róbert László

– Nagyon durva a helyzet, a medvék minden éjszaka bejárnak a településre – összegezte lapunk megkeresésére a Koronkán történeteket Takács Szabolcs István polgármester, miután a hét elején kénytelen volt összehívni a helyi katasztrófavédelmi bizottságot.

A tél folyamán elhúzódtott medvék mintegy tíz napja jelentek meg a településen, akkor csak messziről észlelték őket a határban és a bodoni erdőben, de a múlt hét vége óta rendszeresen garázdálkodnak. Egy nagyobb példányt a községközpont Székelybós felőli részén észlelték, ez az állat vasárnapra virradóra a falu végén egy új lakás udvarára hatolt be, szétverte a ketreceket, és mintegy tíz dísztyúkot és kacsát falt fel. Másnap éjszaka visszatért, akkor viszont már nem tudott megölni semmit, de ismét randalírozott a gazdaságban. A falu másik oldalán, a bodoni erdőből egy fiatal anyamedve és két jókora bocs kezdett az utóbbi napokban rendszeresen bemerészkedni nemcsak az E60-as főúttig, hanem a faluközpontba is, ahol éjszaka térfelügyelő kamerák vételezték, amint az utcákon sétál. Egy autóval is szembeállt a nőstény, de végül bocsáival együtt elkergették az Új utcában. Nem sokáig iszkolhatott, mert tíz perc múlva már visszatért, és egy gazdaságban ismét mintegy tíz szárnyas esett áldozatul.

A medvék már nem csak az úton sétálnak, hanem a gazdaságokban is garázdálkodnak (Fotó: Takács Szabolcs István)

A polgármester hétfőn összehívta a helyi katasztrófavédelmi bizottságot, de mivel a hatóságok képviselői nem jelentek meg, kedden újabb ülést hirdetett, ezen már részt vett a megye alprefektusa, a környezetvédelmi ügynökség igazgatója, a csendőrség és a megyei rendőrség képviselői is. A bizottság három intézkedést fogadott el a fennálló medveszély felszámolása érdekében: egy hajtási akciót, az észlelt medvék kilövésének kérelmezését, valamint járőrözés elrendelését a településen. Kedden délután meg is hajtották, de sok eredménye nem volt, hiszen éjszaka ismét visszatért a medve a falu utcáira, ezért szerdára újabb hajtást szerveztek – részletezte lapunknak a polgármester, aki a vadőrrel együtt úgy becsülte, hogy nyolc medve lehet a falu környékén, ebből a nagy példány és a kétbocsos nőstény jár be a faluba élelem után. A többiek eddig nem tettek kárt, de ez csak idő kérdése lehet, ugyanis a határban vannak juhok, ugyanakkor tehén is egy villanypásztorral körülkerített területen. Itt még nem próbálkozott a nagyvad. Az igazi veszélyt viszont az jelenti, ha a garázdálkodó medve emberrel találkozik.

A tarthatatlan helyzet nyomán elkezdtek összeállítani az iratcsomót a rendszeres látogató vadak kilövésére: míg a nagy példány kilövésére esetleg számíthatnak, addig a bocsos nőstény elejtéséhez szükséges engedély megszerzésére még a megyei hatóságok sem látnak sok esélyt. Továbbá az sem segít a helyzeten, hogy csendőrök is csak a lakott területen lépnek fel, és csak abban az esetben, ha a medveszélyt a 112-es hívószám nem jelzi a lakosság, azonban állandó járőrszolgálatot nem fognak tartani – összegezte a helyzetet a koronkai polgármester.

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGben IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Tömegrendezvények, bölcsődék, úszótanfolyamok felfüggesztve

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal közleményében arról tájékoztat, hogy minden tömegrendezvényt és eseményt felfüggeszt a koronavírus-járványügyi intézkedés részeként. Március 11–22. között a vikendtelepi fedett uszodában szüneteltetik az elemi iskolásoknak tartott úszótanfolyamot. A bölcsődék tevékenységét ugyancsak felfüggesztik.

A rendőrségeken áprilisig nincs fogadóóra

Március 11-étől április elsejéig felfüggesztik a rendőrségi fogadóórákat a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség és a megye városi rendőrségeinek székhelyein. Kérve van, panaszt írásban, postai küldeményként vagy elektronikus úton lehet küldeni a rendőrségek e-mail-címére. Bővebben az ms.politiaromana.ro honlapon lehet tájékozódni.

Felfüggesztik az előadásokat a Nemzetiben

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház ezúton értesíti nézőit, hogy a koronavírus-járvány miatt a Kulturális Minisztérium által kiadott értesítés értelmében március 10–22. között minden előadást, illetve közönséget érintő tevékenységet felfüggeszt. Az előadásokra megvásárolt jegyek március 26-ig visszaválthatók a színházban működő jegypénztárban (kedd-péntek 9–15 óra között, tel. 0365/806-865), illetve a színház Kultúrpalotában működő jegyirodájában (kedd-péntek 12–17.30 óra között, tel. 0372-951-251). Az online kiváltott jegyek árát a Biletmaster cég visszautalja a vásárlók számlájára. A színház köszöni a megértést, és biztosítja nézőit afelől, hogy amint lehetséges, az elmaradó előadásokat – a szabályozásoknak megfelelően – újraütemezi.

Elmarad a Könyv és gyertya díjátadó gála

Figyelembe véve a román járványügyi hatóságoknak a koronavírus-terjedés megfékezésére vonatkozó döntését, a március 14-ére meghirdetett Könyv és gyertya díjátadó gála, a Csík zenekar koncertje, valamint a Postarétre tervezett március 15-i emlékünnepe és koszorúzás elmarad. Az RMDSZ Maros megyei szervezetének vezetősége március 15-én koszorút helyez el az 1848/49-es forradalom és szabadságharcra emlékezve a Maros megyei magyarság nevében a Székely vértanúk emlékművénél – tájékoztatott a Maros megyei RMDSZ szervezete.

A filharmonia is kényszerszüneten

A Marosvásárhelyi Állami Filharmonia ezúton értesíti nézőit, hogy a koronavírus-járvány miatt a Maros Megyei Tanács és a Maros Megyei Közegészségügyi Hivatal által kiadott értesítés értelmében március 22-ig minden előadást, illetve közönséget érintő tevékenységet felfüggeszt. A március 12-i hangversenyre megvásárolt jegyek március 26-ig visszaválthatók a filharmonia jegypénztárában – áll a filharmonia menedzsere, Vasile Cazan által szerkesztés-gűnköz eljuttatott közleményben.

Hírszerkesztő: Szer Pálosy Pirocska

Élőben a Sirály című előadás – a Facebookon

Bár a koronavírus-járványügyi intézkedések megtiltják, hogy közönséget érintő tevékenységet folytasson, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata úgy döntött, hogy a Sirály című előadását az eredetileg meghirdetett időpontban, március 12-én, csütörtökön este 7 órától kamera előtt lejátssza. Keresztes Attila Cse-

hov-előadása egy élő Facebook-közvetítésen keresztül fog eljutni a nézőkhöz, így egészségi szempontból teljes mértékű biztonságban, az otthon melegében egy újfajta színházi élményben lehet részük. Facebook-hivatkozás:

<https://www.facebook.com/232775406792817/posts/3553957948007863/?d=n>

Májusban kirándul a Nagyinet

A Maros Megyei Könyvtár kövesdombi fiókja keretében működő Nagyinet program résztvevői számára március 28–29-ére meghirdetett jászvásári kirándulást május 9–10-ére halasztják. A programban egyebek mellett a durăui kolostor, a jászvásári Galata kolostor, a szabófalvi csángó római katolikus templom, a jászvásári kultúrpalota és toronyóra, a miklósvári Sturdza-kastély, a tupiláci Ancuța fogadó meglátogatása is szerepel. Feliratkozni Illyés Claudia könyvtárosnál a kövesdombi könyvtárban, illetve a 0748-741-507-es telefonszámon lehet.

Az Ariel előadásait is elnapolják

Március 11–22. között elmaradnak az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház betervezett felnőtt- és gyermekelőadásai. Bővebb felvilágosítással az Ariel Színház irodalmi titkárságán, a 0351-407-951-es telefonszámon szolgálnak, tájékozódni a www.teatrulariel.ro honlapon lehet.

Két hétig zárva az ócskapiac

A koronavírus-járványügyi intézkedés miatt a marosvásárhelyi Maros-híd alatti vasárnapi ócskapiac is egyelőre

március 22-éig zárva tart, a kényszerszünetet az országos intézkedések függvényében meghosszabbíthatják. Az élelmiszerpiacok működését nem érinti a rendelkezés, ott az általános fertőtlenítést és a kézfertőtlenítőszer-adagolókat kihelyezését rendelték el.

Az EMNT megemlékezése is elmarad

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Maros megyei szervezetének március 15-i, az 1848/49-es szabadságharc tiszteletére a Petőfi-szobornál szervezett marosvásárhelyi megemlékezése a jelenlegi közegészségügyi helyzetre való tekintettel elmarad – tájékoztatott az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács sajtóirodája.

Elhalasztják a könyvbemutatót

A Magyar Újságírók Romániai Egyesülete és a Bernády Közművelődési Egyesület értesíti az érdeklődőket, hogy a koronavírussal kapcsolatos fejlemények miatt Marosvásárhelyen elmarad Bögözi Attilának a Hid a hálószobán át című riportkötete március 12-ére, csütörtökön 17 órára, a Bernády Házba tervezett bemutatója.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Pirocska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDÉTES:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print)
ISSN 1584-3238 (online)

Koronavírus

Az EP-képviselők szolidaritásra szólítanak fel

Március 10-én az Európai Parlament a Bizottság és a Tanács horvát elnöksége részvételével megvitatta a COVID-19 koronavírus-járványt, és hangsúlyozta: le kell lassítani a betegség terjedését.

Mózes Edith

Óráról órára változó közegészségügyi vészhelyzet

Az EP-képviselők szerint a Parlament elismeréssel adózik a koronavírus ellen küzdő egészségügyi dolgozóknak; a tesztek, maszkok és lélegeztetőgépeket az unióban kellene gyártani és minden tagállamnak lehetőséget kellene adni a megvásárlásukra, illetve több forrást kellene szánni a vírus elleni küzdelemben a közös kutatásra.

Az egészségügyért és éllelmiszer-biztonságért felelős biztos, Stella Kiriakidesz szerint a COVID-19 óráról órára változó közegészségügyi vészhelyzetet teremtett. A tagállamoknak a vírus terjedésének lassításáért a góccok elszigetelése a legfontosabb feladata, hiszen így birkózhat meg az egészségügyi rendszer a helyzettel, és így minimalizálható a vírus hatása a gazdasági életre és a társadalomra. Több képviselőcsoporthoz vezetője a vírus által érintetteknek együttérzését, a megfertőződött betegekkel foglalkozó egészségügyi dolgozóknak pedig elismerését fejezte ki. Több képviselő kiemelte: szolidaritásra van szükség Európában, többet kell áldozni a vírussal kapcsolatos kutatásokra. Egyes képviselők szerint közös európai kockázatelemzésre van szükség, hogy azonos intézkedéseket vezessenek be az azonos kockázati szinten álló helyeken. Több

ben felvetették: egységesíteni kellene a schengeni övezetbe való belépésre vonatkozó szabályokat.

Kevesebből többet?

A képviselők a keddi vita során bírálták, hogy a tagállamok nem készek megadni az Európai Unió előtt álló kihívások kezeléséhez szükséges forrásokat. Megállapították: a legutóbbi uniós költségvetési csúcs eredménytelensége kiábrándító. Az aktuális egészségügyi és migrációs válság jól illusztrálja, mennyire szükség van egy erős uniós költségvetésre.

„Egy rossz megállapodásnál jobb, ha nincs megállapodás” – hangsúlyozták a képviselők a következő többéves pénzügyi keretről (az uniós több évre szóló költségvetése, MFF) szóló tagállami tárgyalások sikertelenségével kapcsolatban a plenárison zajló vitán. A képviselők sürgetik a Bizottságot, hogy a 2021-2027 közötti hosszú távú költségvetés most már elkerülhetetlen késése miatt nyújtson be vészforogatókönyvet a végső kedvezményezettek – gazdálkodók, városok, régiók, diákok, kutatók, vállalatok és civil szervezetek – védelmére.

Charles Michel, az Európai Tanács elnöke a plenáris ülésen elismerte a február 20-21-i csúcstalálkozó sikertelenségét. A javaslatot „botrányosnak” nevezték, különösen a görög határon zajló válság és a COVID-19 kiváltotta vészhelyzet fényében, ugyanis Michel javaslata többek között a migrációval és kutatással kapcsolatos programok forrásainak csökkentését is tartalmazta.

(Forrás: az Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodája)

Összegzés a tavaszról

Mostanság a tavasz nagyon sietős. Már volt s van még hóvirág. Látam egy doktornő asztalán. Nem védett virág, azt mondják, de mások ezt erősen cáfolják.

Mostanság a tavasz hamarabb jön, pedig volna rá elég ideje. Hiszen alig volt tél, a szánkok talpa ott rozsdázik a kiserkélyen vagy a pincében, padláson, már ahol van efféle luxushelyiség. Rak-tár: Ahová a használaton kívüli holmit, elveket, szépségeket és rögeszméket elrakjuk. Megszabadulunk tőlük ideiglenesen.

Na persze volt némi hideg, jól fogott a kesztyű és a sál, szépen tobzódtak a sapkák és kalapok, hosszabbodtak a sálak, de azért nem kellett elővenni a súlyos klasszikus télikabátot. Teljesen kiment a divatból, talán már feledésbe is merült gyermekkorunk aranygombos sötétkék télikabátja, mit féltő anyák adtak reánk, ha kivitték sétálni. A gyermekkor sétányai eltűntek, megrövidültek, átépítették őket.

A tavasz kétségtelen jeleket küld: vigan csörgedezne a patak, ha lenne benne elég víz. De a tél száraz volt, az esők fukarul méretek odafönnről. Nem kell tartanunk – mondta valaki a minap – árvízről, a hegyekből nem zúdul le az olvadt hó, amit semmi sem tartóztatna fel, mert a havatlan havas oldaláról a szorgos fabetyárok kivágták a szép szál mészébéli hangszerfákat.

A tavasz kétségtelen jele volt a marcisor (erőszakolt magyarítással a márciuska, miként a miccs neve – csórékolbász – pfuj) és az össznépi március nyolcadika, a férfívászat kivé-

teles világnapja, amikor az is „ünnepe”, aki amúgy hétköznapal nem tartja magával egyenlőnek az ünnepelt női nemet.

Ja, és itt vannak a márciusi megemlékezések, amelyek harminc év óta kiváló alkalmak a nemzet hasadozására, a kisajátításra, az igazabb nemzetfőbizonygatására. Ilyenkor osztogatnak kitüntetések a szabad sajtó és a lakásajtó nevében, feszítenek a politika szereplőit, vagy átkot mondanak egy másik

politika csahosaira, lesz felvonulás, kirakás, bekísérés, csendőrségi kíséret, didergés, virágok, beszéd és képmutatás, kokárdák, miegyéb.

Az ünnep szüksége, hite már nem válik belső meggyőződésé. Már csak kötelezően emelkedett vagy csökken a kötelező szövegek hite, holott Petőfi még mindig a leghitelesebb, és Kossuth túlszárnyalhatatlan; Áprily Lajos verse, a Tavasz a Házsongárdi temetőben még mindig könnyet csal a szemembe.

Na igen, hamarabb hajnalodik, rövidülnek az éjszakák, oszlik a homály, szebb az utcakép – ha idejében össze-seprik a szemetet, a kukák környékének feldúlását elünteti a szorgos seprőaszony. Talán még az iskolajárás is jobb kedvvel történik. A gyerekek kisereglenek az iskolaudvarra szünetben. Alig lehet őket visszahessegetni.

Előkerülnek a biciklik, korrektilt kérekrék, az ügyes kezű apák megszorítják a csavarokat, újra beállítják a nyergét. Megigérik a gyerekek, hogy a hét végén elmennek lovagolni – elvégre a lovas nemzet imidzsét ápolni kell –, előhúzzuk a görkorsolyákat, és megállapítjuk, hogy az aszfalt kátyúit csak mélyültek, mint a román-magyar barátság papíron, felbőgnek a motorok, és kiráznak a löerők, fogynak a borszerkók, bukósisakok és a maszkok, a parkok feltelnek nyugdíjasokkal, a novemberben abbamaradt sakkpartit folytatják, a játékszereken egymás után keletkeznek a horzsolások, lekopott mázú térdek és könyökök. A vénasszonyok végre beszélőre mehetnek unokafelügyezés ürügyén odalenn a padokon. Erősödik a negyedik időskori kohéziója.

Már nem telnek meg az újságok első oldalai a „siessünk, elvtársak a tavaszi munkálatokkal!” szólammal. Nincs szántóverseny. Igaz, Szántó utca sem. Hosszan nyúlik december elseje felé.

Egy srác azért nyúzza anyját, hogy felvehesse már a rövidnáciját, amiről még szó sem lehet, a néptelenebb utcákban fiatalok találkoznak, és egymásba karolnak, vagy ennél több is történik. Szóval az élet elered a kellem és a kényeszer, az illúziók és a szerelem mentén. Közledek az érettségi, megtelnek feszültséggel az osztálytermek, a nagykorúság küszöbén topognak, akik helyünkbe fognak lépni, ha hon maradnak. Tanáraik irányítása alatt kötelezően szimulálnak, miként a kezdő pilóták a testrepülésen.

Mindezek dacára a tavasz – valódi.

Ország – világ

Június 28-án lehetnek az önkormányzati választások

Ludovic Orban ügyvivő kormányfő kedden, miután konzultált a pártok képviselőivel, bejelentette, az önkormányzati választások minden valószínűség szerint június 28-án lesznek. A korábbi egyeztetések során felmerült június 14-ei időpontot módosították, hogy a kampányidőszak azt követően legyen, hogy nőnek a hőmérsékleti értékek, hogy a koronavírus hatása a lehető legkisebb legyen. Figyelembe vették a képességi vizsgát, az érettségit, amelyek június 28-ig lejárnak – mondta az ügyvivő miniszterelnök. A Nemzeti Liberális Párt (PNL) elnöke bírálta egyúttal a Szociáldemokrata Pártot (PSD), amiért nem ment el a konzultációra a kormánypalotába. (Mediafax)

Nem működik az egészségügyi kártyák rendszere

Ismét nem működik az egészségügyi kártyák rendszere, az Országos Egészségbiztosító Pénztár szerdán bejelentette, hogy az informatikai rendszerben felmerült gondok orvoslásáig offline érvényesítik a szolgáltatásokat. Az egészségbiztosító szerdai közleménye szerint ameddig nem elérhető az egészségbiztosítások informatikai felülete (PIAS), az egészségbiztosítókkal szerződéses viszonyban álló beszállítók a törvényi előírásoknak megfelelően offline biztosítják az orvosi és gyógyszerellátási szolgáltatásokat. Adela Cojan, az egészségbiztosító elnöke közölte, hogy meghozzák a szükséges intézkedéseket, hogy elérhető legyen minden orvosi és gyógyszerellátási szolgáltatás, azokat érvényesíteni lehessen. (Mediafax)

Munkarendváltás

A koronavírus terjedésének fékezését célzó újabb szigorító intézkedéseket jelentett be szerdán Raed Arafat belügyminisztériumi államtitkár, az Országos Katasztrófavédelmi Bizottság vezetője. Arafat rámutatott, az állami intézményeket arra kötelezik, hogy a tömegközlekedési eszközök túlszűföldésének elkerülése érdekében szabjanak meg három időpontot alkalmazottaik számára a munka elkezdésére, illetve befejezésére. Ugyanezt javasolják a hatóságok a 99-nél több személyt foglalkoztató magáncégeknek is. „Az ajánlás Bukarestre és a megyei jogú városokra érvényes március 12-étől 31-éig, és szükség esetén meghosszabbítható” – fogalmazott Arafat a belügyminisztérium székhelyén tartott sajtótájékoztatón. (Agerpres)

Csökkent az inflációs ráta

A januári 3,6 százalékról februárban 3,05 százalékra csökkent az éves inflációs ráta Romániában. Az élelmiszerek 4,9 százalékkal drágultak, a nem élelmiszer jellegű iparcikkek 2,04%-kal, a szolgáltatások ára pedig 3,84%-kal nőtt, derül ki az Országos Statisztikai Intézet (INS) szerdán közölt adataiból. 2020 januárjához képest 0,25%-kal, 2019 decemberéhez viszonyítva pedig 0,66%-kal nőttek a fogyasztói árak. A harmonizált fogyasztói árindex alapján kiszámolt éves ráta februárban 2,8% volt – mutat rá az INS közleménye. A Román Nemzeti Bank (BNR) legutóbb a korábban becsült 3,1 százalékról 3 százalékra módosította az idei évre vonatkozó inflációs előrejelzését. (Agerpres)

Aktuális

Bekeményítenek

(Folytatás az 1. oldalról)

a hatóságoktól, hogy melyik országból indultak. Arafat szerint ugyanis volt rá példa, hogy az utasok megkísérelték megteveszteni a hatóságokat, pedig tudniuk kell, hogy tettükkel saját családjukat is veszélybe sodorják.

A dolgok közben oda fajultak, hogy egy 60 éves férfi ellen a bukaresti ügyészség eljárást indított, amiért eltitkolta, hogy Izraelben járt. Tettéért 6 hónaptól két évig terjedő börtönbüntetést szabhatnak ki rá vagy pénzbírsággal sújtható. A baj csak az, hogy az ilyen nyomozások elhúzódnak, pedig ez esetben a gyorsaság igen fontos, ha a tudatos megtevesztéstől való elrettentés a cél. Ha már a bírságnál tartunk, Raed Arafat azt is bejelentette, hogy 4000 eurós pénzbüntetést kap az, aki nem tartja be az otthoni elkülönítésre vonatkozó rendeletet, és ha többször vét a szabály ellen, többször is megbírságozható.

Számítani lehetett arra, hogy húsvét közeledtével és az olaszországi veszteség miatt, illetve más országok járványügyi helyzete miatt valamivel hamarabb útnak indulnak a román állampolgárok, és az is, hogy sokan megpróbálják elkerülni a karantént, otthoni elkülönítést. A jelek szerint a romániai hatóságok ingerküszöbét elérte a vészhelyzet, bekeményítenek. Ha hamarabb tesz meg, talán ma nem lenne közel negyven igazolt fertőzött, mintegy 800 személy intézményes karanténban, az otthonukban elkülönítettek nagy számáról nem is szólva.

Gyermekfelügyelet, tananyagpótlás

(Folytatás az 1. oldalról)

Az egyik anyuka például kénytelen volt a munkaidejére egyedül otthon hagyni a kislányát, így a keze ügyében hagyott egy mobiltelefont, és megkérte, ha bármilyen gondja van, azonnal hívja.

Egy bölcsődés kisfiú édesanyja máától kellett megoldást találjon a gyermek délelőtti gondozására, az intézmény ugyanis tegnap még nyitva tartott. Az említett anyuka a szerencsések közé tartozik, az édesanyja és az öccse segítségére is számíthat.

Azon családok számára, akiknek ilyen esetekben nincs megbízható támaszuk, a szenátus által elfogadott törvényjavaslat jelenthetne megoldást, miszerint a munkaadóknak kötelességük a tanintézetek kényszerű bezárásának idejére fizetett szabadnapokat biztosítani a 12 évnél fiatalabb gyermekek egyik szülőjének. A törvényjavaslatot még tavaly júliusban szavazta meg

a szenátus, a napokban a képviselőház asztalára került, onnan pedig a parlamenti szakbizottságokhoz tért vissza, ahol egy hétig tárgyalják.

Virtuális tanórák

A felső tagozatos általános iskolások és a középiskolások esetében az elmaradt tanórák bepótlása ad okot aggodalomra. A nagyobb diákok többsége – amellet, hogy örül a váratlan pihenésnek – attól tart, hogy majd a húsvéti vakáció vagy a nyári szünidő alatt kell iskolába járni. A lehetséges megoldásokról *Camelia Irimiét*, a Maros Megyei Tanfelügyelőség szóvivőjét kérdeztük.

A szóvivő elmondta, hogy a tanügyminisztérium rendelkezése szerint a tananyag bepótlásáról az iskolák vezetőtanácsa önállóan dönthet. Ami egységes: a nyolcadikos és a tizenkettedikes diákok próbavizsgáját meghatározatlan időre elhalasztják, az ösztől előkészítő osztályt kezdő gyermekek be-

iskolázására vonatkozó online kérévényeket pedig a továbbiakban is beküldhetik interneten a szülők. Ami a tananyagpótlást illeti, a minisztérium ajánlást fogalmazott meg az internetes felületek használatáról.

Az ügyben *Kupán Edithet*, a marosvásárhelyi Dr. Bernády György Általános Iskola igazgatóját is megkérdeztük. Az intézményvezető elmondta, hogy az iskolai vezetőtanács döntése alapján péntekig minden tanár elkészít egy tervet a soron következő tananyag átadására, amit virtuális platformokon – az osztályok Facebook-csoportjában, Messengeren vagy egyéb applikációkon keresztül – közvetítenek a diákoknak. Az otthonról követhető, videokonferenciás tanítás lehetősége is felmerült, ami azonban biztos, hogy a pedagógusok otthoni feladatokkal, projekt témákkal látják el tanítványait a kényszerszünidő idejére.

Az Országos Katasztrófavédelmi Bizottság döntése:

Nincs újabb vörös zóna

Nem minősülnek vörös zónából érkezőknek azok a román állampolgárok, akik Franciaországból, Németországból vagy Spanyolországból térnek haza – közölte szerdán a Stratégiai Kommunikációs Csoport.

A kockázati zónákba való besorolás felülvizsgálatára vonatkozó döntést csak az Országos Katasztrófavédelmi Bizottság hozhatja meg, a koronavírus terjedésével kapcsolatos minden információ alapos mérlegelése után – hangsúlyozzák a tájékoztatásban. (Agerpres)

Fél évre

leáll a gyógyszerexport

Hat hónapra felfüggesztik a koronavírusos megbetegedések kezeléséhez szükséges gyógyszerek és egészségügyi eszközök exportját – jelentette be szerdán Raed Arafat. Az Országos Katasztrófavédelmi Bizottság vezetője szerint a rendelet hatálya alá eső készítmények és segédeszközök jegyzékét az egészségügyi minisztérium állítja majd össze. (Agerpres)

Maros megyében egy igazolt koronavírusos eset

Megelőző intézkedésekre koncentrálnak

A koronavírus terjedésének megfékezése miatt számos intézkedést vezettek be, felfüggesztették a közoktatást, törölték az előadásokat, a tömegrendezvényeket, a hatóságok felkészültek a karantén biztosítására, a betegek elkülönítésére. Románia-szerte tegnap 36 fertőzött beteget tartottak számon, eddig több mint 1200 személyt teszteltek és 752 személyt helyeztek karanténba. A Maros megyei helyzetről a prefektusi hivatal adott ki közleményt.

Mezey Sarolta

Várják a 20 éves páciens eredményeit

Március 10-én, kedden közzétették a három koronavírusfertőzés-gyanús személy esetében elvégzett teszt eredményét. Ők azok, akik kapcsolatba kerültek a koronavírus-sal fertőzött maroskeresztúri nővel. A teszt mindhárom személy esetében negatív, ők nem fertőződtek meg.

A megyében március 10-én egy 20 éves fiatalember esetében merült

fel a fertőzés gyanúja, aki március 4-6. között Milánóban járt. Mivel a betegség jeleit észlelte, lázas volt, berekedt, köhögött és fájta a feje, a 112-es egységes sürgősségi számon értesítette a mentőket. A marosvásárhelyi fertőző betegségek klinikájára utalták be, és mintát vettek tőle a koronavírusteszt elvégzése érdekében. A teszt eredményéről tegnap kora délután még nem kaptunk hírt.

Maros megyében további két nő, egy 49 és egy 33 éves karanténban van, egyik Rómából, a másik Nápolyból budapesti átszállással érkezett a marosvásárhelyi Transilvania repülőtérre. Mindkét nő esetében elvégzik a koronavírustesztet.

A megyében március 11-én, szerdán a koronavírus – COVID-19 – illetően a következő volt a helyzet: egy személy fertőzött, négy teszt negatív, két személy van karanténban és 168-an otthonukban önként szigetelték el magukat a környezettől.

Az online adófizetést ajánlják

A Marosvásárhelyi Katasztrófavédelmi Bizottság a következő in-

tezkedéseket javasolta a koronavírus terjedésének megfékezésére: a városban minden rendezvényt felfüggesztenek, bezárnak az iskolák, óvodák, a bölcsődék mindaddig, amíg a tevékenység a legnagyobb biztonságban újra nem kezdhető, a szülőknek azt tanácsolják, hogy a gyermekeket a lehető leghosszabb ideig tartsák otthon, kerüljék a zsúfolt helyeket.

A városban a nagyáruházaknak folyamatosan biztosítaniuk kell a fertőtlenítést, beleértve a bevásárlókocsikat, a kilincseket, a lifteket, a kasszák környékét.

Cosmin Blaga, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal szóvivője elmondta, hogy az intézményben folyamatosan fertőtlenítenek, szellőztetnek, ugyanis nagyon sokan fordulnak meg az épületben, főleg azok, akik a helyi adókat és illetékeket fizetik be. Kedden 1600 személy volt a pénztáraknál. Ezért az alkalmazottak, akik pénzzel dolgoznak, többször tartanak szünetet, mosnak kezet, és alkoholos kendővel törlik a felületeket. A tömeg és a zsúfoltság elkerülése érdekében arra kérik a marosvásárhelyi adó-

Újabb személyt szállítottak kórházba, tízet karanténba

Szerdán délután a Maros megyei prefektúra közleményben értesítette szerkesztőségünket, hogy egy Bihar megyei 46 éves, Maros megyében tartózkodó férfi a 112-es ügyeleti központot hívta, közölve, hogy a koronavírusnak megfelelő tünetei vannak, és tegnap érkezett haza Olaszországból. A fentiek alapján a fertőzés-gyanús személyt a marosvásárhelyi járványkórházba utalták be, és mintát vettek a koronavírusteszt elvégzéséhez.

Ugyancsak tegnap hat, Olaszországból gépkocsival Romániába érkezett személyt helyeztek karanténba Maros megyében, és az esti órákban még négy, szintén gépkocsival érkezett személy került karanténba – áll a prefektúra közleményében. Az érintetteket a megyehatárnál a rendőrök és csendőrök vették át, akik elszállítják őket a karanténként működő helyiségekbe.

A dortmundi járat utasainak közel fele megfigyelés alatt

A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtérre tegnap landolt dortmundi járat 98 utasát a megyei közegészségügyi hatóság szakemberei várták, hogy felügyeljék a kérdőívek kitöltését. Ezt követően az utasok közül 41 esetében, akik Észak-Rajna-Vesztfália tartományból érkeztek, elrendelték az otthoni elkülönítést 14 napra, őket a közegészségügyi hatóság alkalmazottai felügyelik. Maros megyében intézményes karantén céljából 167 hely van előkészítve – közölte a prefektúra. (antalfi)

fizetőket, hogy online fizessék be a helyi adókat és illetékeket.

A házi karanténban lévőkhez csak a családorvos mehet be

A Közegészségügyi Igazgatóság ajánlása szerint a házi karanténban elszigetelt személyekhez csak a családorvosok mehetnek be, meg-

felelő védőöltözettel, betartva a higiéniai előírásokat. Az orvosoknak folyamatosan értesíteniük kell a Közegészségügyi Igazgatóságot a páciensek állapotáról. Ellátásukról a hozzátartozók gondoskodhatnak, úgy, hogy ne kerüljenek kapcsolatba velük – mondta a hivatal szóvivője.

A Marosvásárhelyi Katasztrófavédelmi Bizottság nyugalomra int. Azok, akik koronavírusos fertőzésre utaló tüneteket észlelnek, azonnal tájékoztassák családorvosukat.

A tömegszállítási járműveken is fertőtlenítenek

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal szóvivőjétől érdeklődtünk arról, hogy mi a helyzet a közszállítási járműveken, fertőtlenítenek-e? *Cosmin Blaga* kijelentette, hogy ez a tömegszállítási vállalat feladata. *Tatár Béla*, a közszállítási vállalat igazgatója elmondta, hogy a buszokon az előírásoknak megfelelően fertőtlenítenek, alkoholos és klóros oldatokkal. Ám a fertőtlenítés a közegészségügyi feladata lenne, nem az övék. A buszmegállókban, a közterületeken a polgármesteri hivatalnak kellene kihelyezni a kéz-ferőtlenítőket, mert a buszokon erre nincs lehetőség.

Fotó: Nagy Tibor

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Művészi, zenei és irodalmi alkotások, amelyeket szer ihletett Betépett álmodozók

Az emberiség évezredek óta együtt él a tudatmódosító szerekkel. Használatuk, jelenlétük látszólag nem okozott jelentős problémát a társadalomban, de egyszer csak valami megváltozott, elkezdtek visszaélni vele – hangzott el dr. Zacher Gábor népszerű magyarországi toxikológus Betépett álmodozók című marosvásárhelyi előadásán. A szakember olyan szerhasználók életét elemezte, akiknek a szer hatása alatt bontakozott ki a tehetségük. Van Goghtól Erdős Pálon át a Beatlesig, Janis Joplinig és Jimmy Hendrixig világszerte ismert alkotók munkásságán keresztül szemlélte a függőség és a tehetség különleges találkozását.

Menyhárt Borbála

A humoros előadásmódjáról ismert toxikológus példák sokaságán át szemlélte, hogy milyen formában nyilvánult meg az irodalom, zene, matematika, művészettörténet zseniként tisztelt nagyjainál a tudatmódosító szerek hatása. Ezáltal dr. Zacher teljesen új perspektívába helyezte egy-egy alkotást, szerinte például Lewis Carroll Alice csodaországban című regénye a világirodalom legnagyobb drogós látomása. Zacher azokról a hírességekről beszélt, akiket sok esetben korán romba döntött a függőségük, viszont jelentősen vitték előre a világ szekerét, és kevesebbek volnánk ma nélkülük. Műveik, zenéjük, festményeik által közelebb kerülhetünk a tudatmódosító szerekhez, átélhetjük

azok hatásait anélkül, hogy kipróbáltuk volna őket.

Előadása során a toxikológus fellelevenítette a szerhasználat több ezer éves történetét. Ma is mintegy kétszáz olyan növényt ismerünk, amely tartalmaz pszichoaktív anyagot. Mint mondta, őseink már időszámításunk előtt is használtak hallucinogén gombákat, ebből nőtte ki magát a sámánkultúra, s többek között ezt örökölték meg a barlangrajzok. Az ősi kultúra látott az egyik fa tövében valamit, egy gombát, nem tudta, hogy micsoda, oda ment, lehajolt érte, letörte, megszagolta, megrágogatta. Ha nem volt bűdös, keserű, nem volt negatív érzélmény, megette a gyilkos galócát is, majd három nap múlva meghalt. De előfordult, hogy nem halt meg, hanem furcsán kezdte magát érezni, ma azt mondanánk, betépett, és elkezdett álmodozni, magyarul megváltozott a tudatállapota, elkezdett hallucinálni. Ők voltak az első betépett álmodozók. A sámánkultúráról szólva megjegyezte, a sámán ismerte a tudatmódosító szereket, gyógyított is velük, ismerte pl. a vadmákok, amelynek a gubóját összezúzta, esetleg kifőzte, és azzal fájdalmat csillapított, görcsöt oldott, köhögést tudott csillapítani.

Az időszámításunk utáni negyedik században a varázsgombákat „Isten gyermekeinek” nevezték, ám a sötét középkorban már az „ördög átkának”. Egy kódexben például úgy írják le a szer okozta hallucinációt, mintha Isten rabolná el a hallucináló agyát.

– Ma már pontosan tudjuk, hogy semmiféle rablásról nincsen szó, de hogy valójában mi is történik egy hallucinációs élmény során, azt a

mai napig nem tudtuk biokémiai szempontból megfejteni. Funkcionális MR-vizsgálatokkal lehet látni, hogy különböző agykérgi területek, illetve kéreg alatti struktúrák és pályák hogyan kerülnek „izgalomba”, hogyan huzalozódik át az agyunk, de azt, hogy biokémiai szempontból mi történik, nem tudjuk megmondani. Pedig nagyon jó lenne. Mert az azt jelentené, hogy megfejtettük, és tudnánk befolyásolni; a negatív hatást ki lehetne iktatni, és maradna egy pozitív hatás. Elképzelhető, hogy megszületne a jó szer, ami mindenki számára csak pozitív élményeket okoz – mutatott rá a szakember.

Mint mondta, egészen az ezerkilencszázad évek közepéig a szerhasználat nem hozott magával politikai, gazdasági vagy szociális problémákat. A Life magazin 1955-ben jelentetett meg cikket arról, ahogyan Gordon Wasson, a J.P. Morgan alelnöke Mexikóban „begombázott”. Ezt az írást tekintjük a modern szerhasználat kezdetének.

Az elmúlt öt évben több mint négyszáz új dizájn drog jelent meg

Dr. Zacher Gábor rámutatott, az idősebb korosztály életében nem igazán játszanak szerepet a tudatmódosító szerek, a fiatalok nagy részét azonban érdekli a téma, hiszen ha nem is próbálták ki, már valamilyen formában találkoztak ezekkel, az életüknek a része. Nem csoda, hiszen ha egy ma hatvanéves ember érettségiző korában szeretett volna egy marihuánát elszívni, nem is tudta, merre indulhat. Ma elegendő egy-két sms, megáll a lakótelepen a sötét ablakú autó, átadják a csomagot, majd elhajt.

– A tudatmódosító szereknek van egy furcsa aspektusa, amivel, vall-

juk be, mindannyian találkoztunk. És nem feltétlenül úgy, hogy például hajnali kettőkor megkínálnak vele, hanem az, hogy aki iskolába járt, az biztos, hogy találkozott szerhasználóval. És nem egy iskolaosztálytársra kell gondolni, hanem irodalomórán, művészettörténet-, filozófiaórán hány olyan figurával találkozunk, akinek az életében, esetleg a halálában komoly szerepet játszottak a tudatmódosító szerek, de tudott olyan dolgot alkotni, ami előbbre vitte a világ szekerét. Elolvastuk a novelláját, megtanultuk a versét, láttuk a festményét, meghallgattuk a zenéjét. Ezekről a betépett álmodozókról szeretnék mesélni, nagyon érdekes világ ez. A toxikológia foglalkozik azokkal a pszichoaktív szerekkel is, amelyek közül nagyon sok gyógyszerként van vagy lesz jelen, hiszen napjainkban is nagyon sok olyan kutatás zajlik, amelyek a klasszikus pszichoaktív szereknek, kábítószernek a különböző betegségek esetén kifejtett pozitív hatásáról szó, például a varázsgomba hatóanyagát ma már használják poszttraumás megbetegedésben, nagyon jó kísérletek vannak ezzel kapcsolatban olyan neves egyetemeken, mint például a Yale, vagy az extasyval kapcsolatban is vannak ilyen kutatások, szóval nem ördög-től valók ezek – fejtette ki a szakember.

A toxikológus szólt a szintetikus marihuánaszármazékokkal kapcsolatos kísérletekről is. Sajnos az egésznek a hátulütője, hogy ezekből a szerekből nem lett gyógyszer, hanem kizárólag visszaélésre használták őket. A 2000-es évek táján felbukkantak a Kínából származó dizájn drogok, az elmúlt öt évben több mint négyszáz új szer jelent meg, tehát a szakma számára is követhetlenné váltak.

Nincs olyan, hogy biztos szer...

Olyan szer nincs, amelyről ki lehetne jelteni, hogy teljesen biztosan nem történik semmi negatívum a hatására, nem szabad elbagatellizálni a dolgot azzal, hogy csak egy „spangli”, semmi baj nem történhet. 95 százalékban lehet, hogy nem történik semmi, de ott van az öt százalék... Az elmúlt évek kutatásai sok mindenre rávilágítottak, arra is, hogy ha elszívunk egy „spanglit”, nem biztos, hogy akkor gond lesz, de napokkal, hetekkel később is jelenhet meg olyan pszichotikus állapot, amelyben esetleg más negatív élményeknek is szerepük van ugyan, de ne legyintsünk, mert a THC (a kannabisz fő összetevője) igenis komoly károsodásokat tud okozni. Angliában tíz százalékkal gyakoribb a szkizofrénia a 18 éves korosztály körében. Azoknál, akikben lappangott a hajlam, lehet, hogy soha nem jelent volna meg a betegség, ha nem kerül a szervezetükbe, és nem „hívogatja elő” a THC.

– Ezek a szerek megváltoztatnak bennünket, méghozzá úgy, hogy magába a változás folyamatába nem fogunk tudni beleszólni. Itt vannak a betépett álmodozók, akik közül egyesek bele is haltak ebbe, de számunkra nagy tanulsággal

bírnak, mivel visszaadják azt az élményt számunkra úgy, hogy nekünk ne kelljen belelépni ebbe a csapdába, amiről nem tudhatjuk, hogy mit hoz. Lehet, hogy pörgünk tőle, másfél órán át beszélgetünk a fallal, de az is lehet, hogy belepustulunk – világított rá dr. Zacher Gábor.

Betépett álmodozók

Dr. Zacher Gábor szerint korunk egyik „betépett álmodozója” Amanda Sage, aki különböző szerek hatása alatt vagy szerélmény után szokott festeni, tehetségére pozitív hatással voltak a tudatmódosító szerek. A toxikológus megjegyezte, ez nem azt jelenti, hogy „begombázva” bárki képes majd remekműveket alkotni, hiszen művészi tehetség is szükséges hozzá.

A „betépett álmodozók” kapcsán az abszintivókról is szó esett. A magas alkoholtartalmú italról sokaknak eszébe juthat a lángoló kockacukor vagy a híres zöld múzsa, amelyet Victor Oliva megjelenített Az abszintivó című festményén, amely ma Prágában található. Oscar Wild a következőképpen ír az abszintivókról:

„Az első pohár után olyannak látod a dolgokat, amilyenek, a második pohár után olyannak látod őket, amilyenek szeretnéd őket, a harmadik pohár után olyannak látod őket, amilyenek valójában”. A toxikológus Picassóról és Hemingwayről is szólt, akik inhalálva juttatták be a szervezetükbe az abszintot, mivel a tüdőből könnyebben felszívódik, így nem okoz másnaposságot, sem gyomorbántalmakat az ital.

Különböző alkotások létrejöttét különböző szerek hatása ihlette, illetve segítette. Lewis Carroll például meszkalin hatására írta az Alice csodaországban című remekművét, Erdős Pál híres matematikus pedig amfetamint használt azért, hogy három-négy napig fent bírjon maradni, és befejezhesse a munkát, amit elkezdett. Sigmund Freud kokainhasználó volt, Francis Crick pedig LSD befolyása alatt értette meg a DNS szerkezetét – sorolta a példákat a magyarországi toxikológus.

Gyakori jelenség, hogy világhírű zenészek szerfüggőség miatt nagyon korán meghalnak. Így végezte például Amy Winehouse, aki már a Rehab című dalában is saját függőségéről énekel. De hasonló sorsra jutott Janis Joplin, Jimi Hendrix, Kurt Cobain vagy Jim Morrison is.

Sok dalszövegben felfedezhető a szerhasználat okozta élvezet és szenvedés. Például a The Doors zenekar Light my fire című dalában Morrison arról énekel, hogy nem téphetnének be ennél jobban a dalban szereplő lánnyal. Eric Clapton Cocaine című dalában pedig a kokain okozta fent és lent életérzést jeleníti meg.

Különlegesen voltak ezek az emberek? Igen, hiszen a műveik által segítenek átélni, megérteni ezt a világot. Ezáltal átélhetjük a kábítószer hatásait úgy, hogy nem is használjuk – zárta mondanivalóját a toxikológus.

Szükségállapotok

Hasmenés és székrekedés

Bogdán Emese

(Folytatás február 27-i lapszámunkból)

Az életben legalább egyszer, de inkább többször, mindenkinél előfordul hasmenés vagy székrekedés. A kiváltó okok és a súlyosság foka eltérő ugyan, de a táplálkozás mindkettőt befolyásolja, és mindkettő jelentősen érinti a közérzetet.

Illusztráció

A bélflóra egyensúlya fontos védekező tényező. A savanyított tejtermékekben nagy számban jelen lévő hasznos humánbarát tejsav- és bifidobaktériumok elsősorban a vastagbélben alkotnak telepeket. A vízben oldódó rostokkal táplálkoznak, amelyekhez a zöldség és gyümölcs fogyasztásával jutunk. A bélflóra baktériumai termelik az immunanyagok nagy részét és a protrombin képződéséhez szükséges K-vitamin egy részét. Ez utóbbi hiánya erős hasmenést okozhat. Természetes forrásai: a leveles zöldségek, a joghurt, a tojás-sárgája, a halmájolaj, a szója. Kevesen tudják, hogy a hasmenés is fontos védekező reakciója a bélrendszernek. A fertőzés, a romlott vagy kórokozókkel teli élelmiszer vagy bomlásnak indult táplálék ingerli a bél nyálkahártyáját, ami fokozza a bélmozgást. A bélsár gyors haladása gátolja a felszívódást, és a víz felszívódásának csökkenésével a káros anyagok felszívódásának a lehetősége is csökken.

Az eneritisz csak a vékonybél, a kolitisz csak a vastagbél, az enterokolitisz mindkettőt érintő fertőzés. A leggyakoribb fertőzőforrások: fertőzött húсок, a nyers tej, tojás és a velük készült ételfélék, a nyersen fogyasztott salátafélék, a gyümölcsök és olykor a csokoládé. A tünetek a fertőzött étel elfogyasztása utáni 7–48 órában jelentkeznek, hányinger, gör-

csös hasi fájdalom és vizes hasmenés formájában. Nemcsak a méreganyagok távoznak a szervezetből, hanem jelentős a só- és a vízvesztés is. Pótlásukról folyamatosan gondoskodni kell. Lássuk, mit írnak a szakkönyvek a szalmonelláról: a szalmonella megtelepedhet az emésztőrendszerben, az erekben, a szívbillentyűkben, az agy és a gerincvelő burkaiban, a tüdőben, az ízületekben, a csontokban, az izmokban, a húgyutakban, és további szaporodásra képes. A közétkeztetésben, a vendéglátóiparban történt fertőzések általában hamar kiderülnek, s a fertőzöttek szakszerű kezelést kapnak. Veszélyesebbek a háztartásokban szerzett egyedi fertőzések, amelyekkel az érintettek nem mindig fordulnak orvoshoz. Az enyhébb fertőzések esetleg kevés tünetet okoznak, de a fertőzött akár egy éven át is hordozó marad. A lakókörnyezetben mindig megtalálható a szalmonella. A fertőzött zöldségfélékben 20–40, a tavakban 115 napig, a homokban 12–16 hónapig is életképesek. A széklet, a vizelet, a piszkos kéz fertőzőforrás, közvetlenül is, átvitel útján is. Tudott dolog, hogy savas környezetben a baktériumok nem képesek szaporodni.

A szalmonellánál a szaporodás 4-es pH-érték alatt leáll. 0 és mínusz 40 C-fok között sem szaporodnak ezek a vírusok, de 0 és plusz 45 fok közötti hőmérséklet ideális a szaporodásukra. Ezért nagyon fontos, hogy minden ételt alaposan főzzünk, süssünk meg. Egyébként számuk 20 perc alatt megkétszereződhet. A maradékot azonnal le kell hűteni, és a fogyasztásig hűtve tárolni, használat előtt pedig újrasütni, melegíteni. A szalmonellafertőzés gyógyítása elsősorban a folyadék és só pótlásából, valamint kímélő diétából áll, a fokozott higiénés szabályok betartása mellett. Kisgyermekknél, betegeknél – a szövődmények kiküszöbölése érdekében – szükségessé válhat az antibiotikumok kezelése is.

A székrekedés oka általában a rostszegény táplálkozás, a mozgásszegény életmód, de egyes gyógyszerek mellékhatása is lehet. A baktériumok közül a hastífuszt okozó, a második világháborúban tomboló, ma már ritka Salmonella Typhi okoz székrekedést, és a nyers tej, a fertőzött ivóvíz, élelmiszerek és hiányos higiénia. Az idült epehólyag-gyulladásban szenvedő idősebb nők fogékonyabbak a fertőzésre. A tünetek 7–14 nap alatt jelentkeznek (láz, fejfájás, ízületi fájdalmak, torokfájás, étvágytalanság). A betegségek közül a pajzsmirigy alulműködése, a Parkinson-kór, a vastagbél elzáródása, az ideg- vagy gerincvelő-károsodás, a vér magas kalciumszintje okozhat székrekedést. A gyógyszerek mellékhatása tekintetében a savkötők, a vérnyomás-csökkentők, az altatók és a nyugtatók szerepelnek elől, de a helytelen táplálkozási mód is okozhatja. A székrekedés gyermekkorban a „nem érek rá”, felnőttkorban a „sem a hely, sem az időpont nem alkalmas rá”, míg időskorban a bélrenyheség, a hasi préselőerő gyengülése, illetve a kevés mozgás és folyadékbevitel miatt gyakori. A székrekedés megelőzésében a legfontosabb teendők: fogyasszunk sok természetes rostban gazdag zöldséget, gyümölcsöt és minél kevesebb finomított szénhidrátot; az étkezések legyenek közel azonos időpontban; igyunk naponta legalább hat pohár vizet a leves, tejtermékek, tea, főzelékek mellett; végezzünk naponta minimum 20 perc aktív mozgást. Gyorsítható a bélmozgás különböző hatóanyagokkal: kávé, rebarbara, aszalt szilva, füge, korpafélék és mesterséges édesítőszer. Az inger jelentkezőkor mihamarabb szabaduljunk meg a széktől, hogy a vastag- és a végbélben ne legyen ideje beszáradni. A tartós székrekedés, a kellemetlen fejfájás és rossz közérzet mellett aranyér keletkezését is eredményezheti.

A folytatásban, a fitoterapeuta táplálkozási javaslatát mutatjuk be a székrekedés és hasmenés megelőzésére.

Zenész az űrben (3.)

Szilágyi Mihály

Chris Hadfield érdekes módon egy egész fejezetet szentel a könyvében a viselkedésnek. Ennek a fejezetnek a mottója lehetne Verseygy Ferenc Az igaz bölcs című négyesoros gondolata: „Nézd a búzakalászt, büszkén emelődik az égnek, / Míg üres; és ha megért, földre könyvtja fejét. / Kérkedik éretlen kincseivel az iskolagyermek, / Míg a teljes eszű bölcs megalázza magát.” (1806)

A szerző szerint nagy erény az alázat, a segítőkészség, az éppen indulni készülő vagy éppen az űrben lévő kolléga minden földi kötelességének átvállalása csak azért, hogy az illető teljes nyugalommal és odafigyeléssel végezhesse felkészülését, űrbéli munkáját. „Megtanuljuk, hogy űrhajósként cselekedni azt jelenti, hogy segítjük a társunk családját, amikor ő a világűrbe indul – elhozzuk a megrendelt ételt, teljesítjük a megbízásait, kezeljük a pénzt, és rohanunk pelenkát venni. Persze sok minden, amit megtanulunk, műszakilag roppant bonyolult, de akadnak meglepően földhözragadt dolgok is. Minden űrhajós meg tud javítani egy eldugult vécut – ezt az űrben is rendszeresen meg kell tennünk –, és mindannyian tudjuk, hogyan kell kifogástalanul csomagolni, ahogy a Szojuz űrhajóban, ahol az utolsó darabig mindent le kell szíjazni, máskülönben felborul az egyensúly.” Sajnos, itt lenn a földön van, aki többnek érzi magát annál, hogy „alávaló” munkát végezzen – talán ezért is borult fel az a bizonyos egyensúly...

Fontos embernek lenni nem azt jelenti, hogy lépten-nyomon hangoztatom, kikövetelem, hogy ilyen meg olyan űrnak szólítsanak, sőt lehetőség szerint még a rangfokozatot is sorolják fel. Az ilyen ember lelke mélyén érzi, csak így tudja elérni, hogy felnézzenek rá az emberek. „Az egyik barátom egyszer a John-

son Űrközpont déli 4. épületében egy zsúfolt liften állt, amikor beszállt egy idősebb űrhajós, megállt, és szemmel láthatóan arra várt, hogy valaki a gondolataiban olvasva rájöjjön, hogy a hatodik emeletre akar menni, és megnyomja helyette a gombot. »Nem azzal foglalkoztam az egyetemen, hogy megtanuljam a liftek gombjait nyomogatni«, bökte ki váratlanul. Elég hihetetlen, de erre valaki megnyomta helyette. Ez az eset olyan mély benyomást tett a barátomra, hogy még az én fülembe is eljutott a híre, mint ahogy valószínűleg sok más ember fülebe is. Számomra intő példa volt az eset, arra a csapdára figyelmeztetett, amikor valaki azt hiszi magáról, hogy ő Az Űrhajós (vagy Az Orvos vagy Az Akárki). Attól kezdve mások szemében ő csak egy öntelt alak a liften, aki arra vágyik, hogy fontos embernek tartsák.”

Társadalmunk betegsége, hogy nem becsüljük kellőképpen a fizikai munkát végző embereket. Egy hibás beidegződés eredménye, hogy csak azok végeznek fizikai munkát, akik nem tudtak tanulni. Jó példa erre a szakiskolák visszaállítására körrüli okoskodások sora – mintha istencsapása lenne bármilyen munka, úgy tekintünk rá. A takarító meg kellene érdemelje a tiszteletet azért, mert az általunk produkált koszt el-tünteti. Az építőmunkás, aki nap-hosszat birkózik a betonnal, a téglával, a tikkasztó meleggél, ő is tiszteletet érdemel, mert végső soron ő váltja valóra azt, amit valaki egy irodában lerajzolt. A szobafestő, aki saját ízlésünk szerint teszi széppé a lakásunkat, nem lehet lekezelendő munkás. Ugyanígy megnyilvánulásainkkal egyetlen emberbe sem rúghatunk bele, mert „ezért fizetik”. Vagy az engem ért sérelmen csak úgy tudok elégtételt venni, ha tisztességtelenül bánok egy másik emberrel? „Munkánk során hazánk minden lakosát képvi-

Az űrben könnyű zonglörködni

seljük, nem csak néhány kiválasztottat, ezért mindig egyformán kell viselkednünk, akár egy államfővel találkozunk, akár hetedik osztályos diákokkal a természetismereti órájukon. Öszintén megvallva, ez akkor is helyénvaló, ha nem vagy űrhajós. Soha nem tudhatod, ki nyilvánít rólad véleményt, akivel már találkozottál. Talán a vezérigazgató. De előfordulhat, hogy a portás.”

Találkoztam már olyan diákkal, akit felszólítottam, hogy szedje össze a földről a saját szemetét. Szememre vetette, hogy azért fizetik a takarítót – aki a tanuló szerint „úgyse csinál semmit” –, hogy feltakarítson. Bizony az ilyen gyereknek nem űrhajósok a szülei...

A tiszteletet nem kikövetelni kell, hanem hitelesnek kell látszanunk, hogy megérdemeljük, „és annál valószínűbb, hogy hitelesnek tűnsz majd a szemükben, minél kevésbé próbálsz az orruk alá dörgölni a saját nagyságodat”.

A beképzettség és felületesség is nagy csalódások és pirulások okozója lehet. Hadfield két szemléletes zenei példával magyarázza el, mit jelent megtanulni, begyakorolni valamit. Az egyik eset egy különösen szomorú történet. Legjobb barátja

úgy halt meg, hogy felrobbant a vadászgépe. A robbanás olyannyira erős volt, hogy csak emlék maradt a pár órával azelőtt még mosolygó barát után. „Visszarepültem Bagotville-be a temetési szertartásra, ahol az ő gitárján eljátszottam, és elénekeltam a This Old Guitar című dalt, amelyet gyakran adtunk elő együtt. Ez volt az egyik legnehezebb dolog, amelyet valaha is meg kellett tennem. Legalább százszor elpróbáltam, mire sírás nélkül végig tudtam énekelni a számot.” Felfigyeltünk a gyakorlásra? Nem egyszer-kétszer, s aztán félre vele, mert már unalmas – akár százszor is, hogy biztos legyen. Manapság a gyakorlást jelentő házi feladatok ellen is hadjárat indult (persze, mindenhol lehetnek túlzások).

Végül a képzett tudás egy nevetéses esetét is megemlíti a zenélő asztronauta. „Néhány évvel ezelőtt a zenekarunk Houstonban lépett fel. Egy nő odajött a színpadhoz, és megkérdezte: »Ismeritek a Proud Maryt? Én majd énekelem.«. Nagyon magabiztosan lépett fel, meg kicsit hangnilitott is Tina Turnerre, ezért beleegyeztünk: »Persze!« Fel-lépett a színpadra, határozottan magához ragadta a mikrofont. Elkezdte játszani a számot, ő

azonban nem kezdett énekelni. Az gondoltam, talán nem tudja, hol kell belépni, ezért kicsit segítettem neki az első strófával. Hamarosan nyilvánvalóvá vált azonban, hogy tulajdonképpen csak egyetlen sort tud a szövegből: »Rolling on the river«. Ezt az egy sort a megfelelő helyen határozott hangon elénekelte, a dal többi részében viszont csak dúdolgatott. Nyilván feltételezte, hogy ha kezébe veszi a mikrofont, akkor azon nyomban Tina Turneré válik. Talán mi még ostobábbak voltunk, mert elhittük neki, hogy felkészült a szereplésre. Túl magabiztos fellépése egyenes következménye volt a színlelés észak-amerikai szubkultúrájának, ahol legtöbbször azt hiszik, hogy elég megnézni a tévében az Ízes élet adását, és máris tudnak főzni.”

Végezetül Hadfield azoknak is üzen a könyvében, akik szakmai visszavonulás előtt állnak. „Jó néhány évvel ezelőtt az egyik brit-kolumbiai múzeum kért egy gipszmodellt az arcomról, hogy azt elhelyezhesse egy maketten. A csomagban a gipszminta készítésének leírásával együtt küldtek egy felet-több hasznos útbaigazítást, miszerint »Ez nem rakétatudomány!« (...) Volt benne valami zöld trutymó a hajamra, a szemöldökömre és a bajuszomra, a rózsaszín maszatot az arcomra kellett mindenfelé szétkenni, majd a gipszcsíkokat rá kellett fektetni, hogy összetartsa az egészet. A csapat alapos eligazítása ellenére azonban meglehetősen katasztrofális eredmény született. A trutymó túl gyorsan megkötött, a gipsz pedig nem tapadt hozzá a ragacsához. A maszk darabokra hullott. Úgy döntöttem, nem próbálom meg még egyszer, mert rájöttem, talán nincs is értelme. Valójában az arctalan bábu tökéletesen megjeleníti az egyik legfontosabb tanulságot, amelyet űrhajósként megtanultam: értékelni az alázat bölcsességét és az általa adott látásmódot. Ez az, ami segít leereszkedni a csúcsról.”

Házias ízek, kissé másként

Rózsa Enikő

Aludttejes-mascaronés gombóc

Hat dl aludttejet felforrlok pici sóval, belefőzöm a grízt, mint amikor tejbegrízt készítünk. Jó vastagra főzzük. A tűzről levéve, forrón három tojássárgát keverek hozzá, majd langyosra hűtöm. Belekeverem a 200 g mascaronét, és teljesen kihűtöm. Körülbelül 10 dkg jó minőségű vajot felolvasztok, hozzáadom a prézlit, és szép sárgásbarnára pirítom. Fagylaltoskanállal formáztam a gombócokat, de kézzel is jól formázható a massa. A végén beleforgatjuk prézlibe. Barack-, eper- vagy más lekvárral fogyaszthatjuk. Nyáron vaníliafagyival, szezonális gyümölcseccsel is kitűnő.

Csiki mézes

Hozzávalók a tésztahoz: 8 evőkanál olaj, 14 evőkanál cukor, 2 kávéskanál szódapor, 4 evőkanál méz, 10 evőkanál tej, egy tojás és liszt, amennyit felvesz. A liszt kivételével minden alapanyagot összekeverünk, és addig főzzük, amíg szépen megolvad és összeáll az „anyag”, halványbarna színű lesz. Akkor levesszük a tűzről, kicsit kihűtjük, majd annyi lisztet adunk hozzá, amennyit felvesz a massa. Ezt követően négy egyenlő részre osztjuk, lisztezett deszkán kinyújtjuk. Vigyázat, a lap nagyon gyorsan megsül, kb. 170-180 fokon 8 perc alatt!

Krém: 8 dl tejszínben jó vastagra főzünk 8 csapott evőkanál grízt, hozzákeverünk 6 tasak vaníliás cukrot és egy citrom reszelt héját. Nem főzünk bele cukrot.

30 dkg vaját 30 dkg porcukorral kihabosítunk, és beledolgozzuk a grízes krémbe.

Megtöltjük a lapokat a következő sorrendben: krém, lekvár, krém.

Én legutóbb szilvaival raktam össze, de meggy-, málna- vagy somlekvárral is kitűnő. Miután összerakom, langyos cukros tejjel lekenem vagy meglocsolom. Letakarjuk, így gyorsan megpuhul... és minden bizonnyal gyorsan el is fogy.

Padlizsánszelet prézlis bundában

Télen ehhez a fogáshoz a lesütött, lefagyasztott vinettát használom. A megtisztított, lesütött padlizsánt kettőbe vágom, kb. 3 darabból 6 jókora szelet lesz. Sózom, borsozom, pici mustárral, zúzott fokhagymával átkenem. Négy tojást felverek egy evőkanál görög joghurttal, ízlés szerint megsózom. Liszt-tojás-prézlibe forgatom, majd olajban szép aransárgára sütöm. Fokhagymás tejfölkrémmel, friss zöldecsalátával fogyasztjuk.

Töltöttpaprika-leves

Hozzávalók: 1 kg darált hús, 8 dkg rizs, 3 tojás, só, bors, 1 kávéskanál piros fűszerpaprika, 1 fej hagyma apróra vágva,

1 kávéskanál olívaolaj. Addig gyúrjuk a húsmasszát, amíg nem ragad. A megtisztított, megmosott paprikákat megtöltjük. Ha marad meg húsmasszánk, gombócokat formázunk belőle, és a paprikákkal megfőzzük. Egy fej zellergumót (ököllyi nagyságú) apró lyukú reszelőn lereszelünk, 1 nagy fej hagymát szintén, vagy jó apróra vágjuk. Nagyon pici olajon átforgatjuk, feltöltjük kb. 3 liter vízzel. Két nagyobb murkot, 1 petrezselyemgyökeret, zellerlevelet, kávéskanál szemes borsot, 3 cikk fokhagymát beleteszünk. A zöldecsalát nagyobb darabra vágjuk vagy hosszában felszeleteljük. Amikor a víz forni kezd, óvatosan beleteszük a megtöltött paprikákat, gombócokat, három leveskockát adunk hozzá, majd lassú tűzön készre főzzük. 6 dl paradicsomlevet töltünk hozzá, összefőzzük. Végül egy nagyon vékony pirospaprikás rántást készítünk. Én vagdalt bazsalikomot is adok hozzá, de mivel nem mindenki kedveli az ízt, elhagyható. Sokan kedvelik édeskésen, a családom cukor nélkül, apróra vágott zellerlevéllel megszórva, kis csilikrémmel.

Pikáns csirkepaprikás

60 dkg csirkemellet felkockázok, 1 nagy fej hagymát, 1 kisebb kápiapaprikát, egy paradicsomot apró kockára vágok. A zöldecsalát kevés olajon átforgatom, hozzáadom a csirkemellet, fehéredésig óvatosan átkeverem. Sózom, borsozom, kevés vegetát, 5 cikk zúzott fokhagymát, 1 kávéskanál piros fűszerpaprikát, végül pár szelet csilit (elhagyható) adok hozzá. Feltöltöm annyi vízzel, hogy ellepje. Puhára főzöm. Pörköltszerű ételt kapok, amit tovább a következőképpen készítek: 5 dl főzőtejszínnel (újabbban növényi eredetűt használok, ami sem laktózt, sem glutént nem tartalmaz, nagyon finom és selymessé varázsolja az ételt, de a hagyományos főzőtejszín is jó, 25-30 százalékos zsírtartalmú, így nem csapódik ki, nem fut össze) folytonos kevergetés közben besűrítjük a paprikást. Nagyon krémes, ízletes mártást kapunk. Ízlés szerint még fűszerezhetjük. Apróra vágott petrezselyemzöldet adunk hozzá, és hagyjuk még egyet rottyanni. Puliszkával, krumplipürével fogyasztjuk. Jó étvágyat!

A kutya orra érzékeli az infravörös sugárzást

A kutya orra érzékeli az infravörös sugárzást – fedezték fel az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Etológia Tanszékének és a svédországi Lund Egyetem kutatói egy közösen végzett kísérletsorozatban.

A kísérletsorozatban azt fedezték fel, hogy a kutya orrtükréje – a szártelen, nedves bőrfelület az orruk hegyén – érzékeli az infravörös sugárzást. Kimutatták, hogy az állatok képesek melegvérű állatok testhőjének érzékelésére olyan távolságból, amely akár vadászat közben is hasznos lehet – olvasható az ELTE kutatóinak MTI-hez eljuttatott közleményében.

A kutatók ezt két különböző kísérletben demonstrálták: az egyikben arra tanították kutyákat, hogy két távoli tárgy közül a melegebbet válasszák, míg egy másik, funkcionális mágneses rezonanciás képalkotásos (fMRI) vizsgálatban kimutatták, hogy a kutya agyának mely része mutat fokozott aktivitást sugárzó hő hatására. Az új érzékszerv felfedezése segíthet megérteni, hogyan érzékeli a ragadozók a zsákmányukat olyankor, amikor a látásukra, hallásukra és szaglásukra nem hagyatkozhatnak. A kutatás a Nature lapcsalád Scientific Reports folyóiratában jelent meg pénteken.

A legtöbb emlős orrhegyén jellegzetes szerkezetű és megjelenésű

bőrfelület van, amit orrtükrének (rhinarium) hívunk. Néhány emlősfajban ismert, hogy milyen érzékszervi funkciót tölt be az orrtükrő, a vakondfélénél (Talpidae) például különösen érzékeny taktilis ingerekre, de a mosómedve (Procyon lotor) és az ormányos medve (Nasua nasua) esetén is kimutatták, hogy az orrtükrük többféle mechanikus ingerre is kifejezetten érzékeny. Az emlős orrtükrő egy különös tulajdonsága, hogy ragadozóknál éber állapotban a hőmérséklete jelentősen alacsonyabb, mint más emlősöknél.

Bár az alacsony szöveti hőmérséklet általában véve nem kedvez a különböző típusú érzékszervek működésének, egy ismert kivétel van: a gödörkésarcú viperák (Crotalinae) pontosabban csapnak le áldozatukra, ha az infravörös sugárzást érzékelő szervük hidegebb. Ezen megfigyelések adták a tanulmány alapötletét, miszerint a kutya jól ismert hideg, nedves orra is képes lehet infravörös sugárzás érzékelésére, hiszen a kutya legközelebbi vad rokona, a farkas (Canis lupus) is elsősorban nagy testű, melegvérű állatokra vadászik, így előnyös lehetne, ha a prédaállatok sugárzó testhőjét érzékelné tudná – olvasható a közleményben.

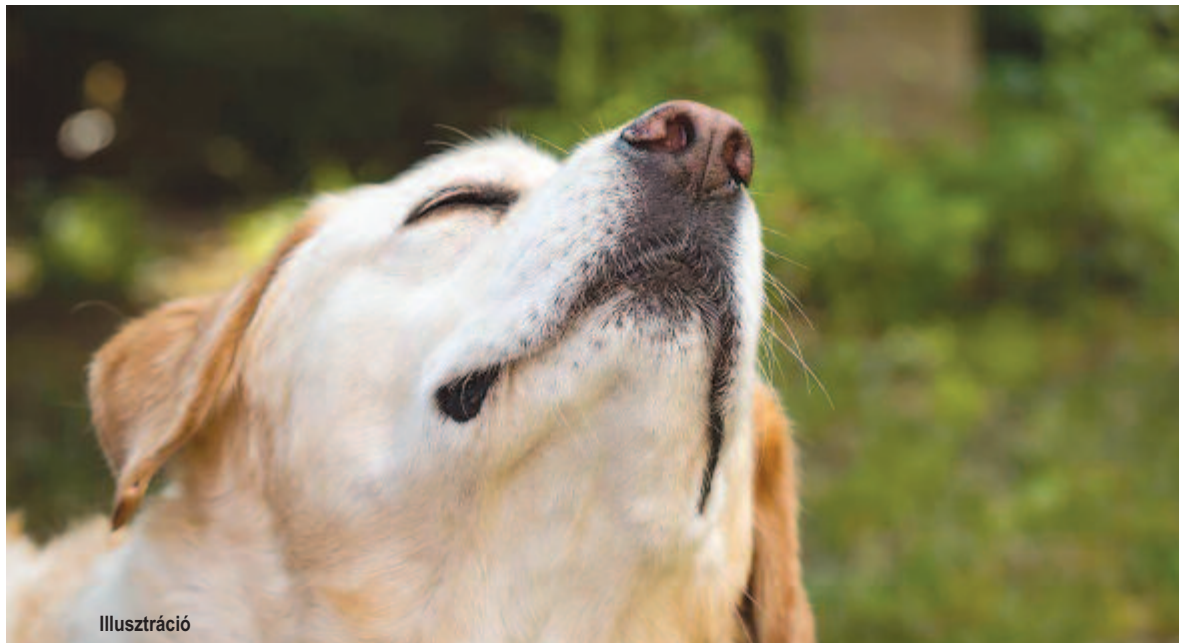
Mint írják, az ötlet teszteléséhez két különböző kísérletet terveztek a kutatók. A svédországi Lund Egye-

temen arra tanították kutyákat, hogy két távolban lévő tárgy közül kiválasszák a melegebbet úgy, hogy a két tárgy sem szagában, sem vizuális megjelenésében nem különbözött egymástól, így az állatok csak a tárgyak által kibocsátott infravörös sugárzás alapján tudtak dönteni. A kísérletben részt vevő kutyák mind sikeresen teljesítették a feladatot, ráadásul a melegebb tárgyat sikerült olyan távolságból kiválasztaniuk, amely alátámasztja, hogy az érzékszerv egy vadászó állat számára számos információt szolgáltat.

Egy másik kísérletben az ELTE Etológia Tanszékének kutatói egy olyan funkcionális MRI-vizsgálatot végeztek, amelyben két, különböző hőmérsékletű tárgyat helyeztek a kutya orra elé, és azt figyelték, hogy van-e olyan agyterület, amely fokozottabb aktivitást mutat a melegebb, mint a hidegebb (szobahőmérsékletű) tárgyra. Az eredmények azt mutatták, hogy az agyi érzékszerv egyik kérgi területe – a bal agyfélteke szomatoszenzoros asszociációs kérgének egy olyan része, amely elsősorban az orr tájékáról fogad bejövő ingereket – nagyobb aktivitást mutat, amikor

a kutya elé a melegebb tárgyat helyezik, mint amikor a hidegebbet.

A közleményben a tanulmány első szerzőjét, Bálint Annát, az ELTE Etológia Tanszéke kutatóját idézik, aki elmondta: a két kísérlet eredménye azt mutatja, hogy a kutya nem csupán képesek emlős állatok sugárzó testhőjét érzékelné, hanem a jel forrását is tudják detektálni. „Mivel az újonnan felfedezett érzékszerv pontos működési mechanizmusa nem ismert, elképzelhető, hogy eddig nem dokumentált molekuláris folyamatok állnak az érzékelés hátterében” – tette hozzá. (MTI)

Illusztráció

A vastagbélrákszűrés fontosságát hangsúlyozzák a gastroenterológusok

Nagyon fontos a vastagbélrákszűrés, mivel ez a daganatfajta megelőzhető, de sokáig tünetmentes marad – hívta fel a figyelmet a Magyar Gastroenterológiai Társaság.

Molnár Tamás, a társaság elnöke a vastagbélrák elleni küzdelem világnapján tartott visegrádi sajtótájékoztatón azt mondta, sajnos sokat késített a szűrőprogram elindítása, pedig a vastagbélrák az egyik leg-

gyakoribb daganatváltozás Magyarországon. Az európai adatok szerint valamennyi diagnosztizált daganatos megbetegedés 14,3 százaléka kolorektális rák, azaz vastag- és végbélrák, a férfiaknál a harmadik, a nőknél a második leggyakoribb megbetegedéstípus ez. Magyarországon a százezer lakosra jutó új megbetegedések száma a férfiak körében évi 150 fölötti, a nők esetében körülbelül 80. Az újonnan diagnosztizált vastagbél-

gaganatok gyakoriságát tekintve Európában Magyarország az első helyen áll a férfiak, harmadik helyen a nők esetében. Magyarországon az összes diagnosztizált daganatos eset 16,7 százaléka kolorektális.

Molnár Tamás szerint évente egy kisvárosnyi ember veszíti életét ebben a betegségben, amely szűréssel megelőzhető és jól gyógyítható.

Szepes Zoltán vezetőségi tag arról beszélt, hogy számos európai

országban már az ellátórendszer részévé vált a szűrés, a visegrádi országok közül Magyarországon indult el utoljára a szűrőprogram. Jelezte, az ország különböző területein zajló úgynevezett pilot programban egyelőre 1754 háziorvosi praxis és 55 vizsgálóhely vesz részt.

Molnár Tamás elmondta, az 50-70 éves korosztályt érintve indult a program, mára 600 ezer embert hívtak be a vizsgálatra. Közülük 230 ezren vissza is küldték a mintát,

amelyekből 17 800 nem volt negatív. Ezek közül 8285 esetben volt szükség tükrözéses vizsgálatra, 2881 embernél úgynevezett rákmegelőző állapotot állapítottak meg, 611-nél pedig rosszindulatú elváltozást találtak.

A kolorektális daganat megelőző állapota a jóindulatú polip, mely nem okoz semmiféle panaszt, tünetet. Ezért is fontos a szűrővizsgálat, hiszen a polipot csak vastagbéltükrözés után lehet eltávolítani, ezzel is csökkentve a rák kialakulásának esélyét. A kolorektális daganatra különféle tünetek hívhatják fel a figyelmet, ezek észlelésekor azonban már sok esetben előrehaladott állapotban van a betegség.

Az elnök szerint a 31 százalékos magyar megjelenési arány a szűrésen alacsony, az uniós átlag 38 százalék, de még az is elmarad az EU által megadott, elfogadhatónak tekintett 45 százaléktól.

A társaság elnöke szerint örülni kell a vastagbélrákszűrés elindításának, és az ellátókapacitás is rendelkezésre áll: a jelentkezőket egy hónapon belül el tudják látni.

Mindkét szakember kiemelte az egyéni felelősség szerepét, és azt, hogy egy tizenöt perces kolonoszkópiás vizsgálattal 30-40 életév nyerhető.

1.		FELVIDÉKI FOLYÓ	MUSTÁRGÁZ	SZERVES GYÖK VOLT (LATIN)	SPIELBERG ÚRMANÓJA	PÉPSZERŰ ÉTEL	NÉVELŐ INDAI KIRÁLY VOLT	ERDÉLYI KRÓNIKÁS (PÉTER, BÁRO)	... ALAMOS (USA ATOMVÁROS)	SÉRTETLEN	IBSEN DRAMÁJA	FELTÉVE ANGOL ÉPÍTÉS (HENRY, XIV. SZ.)	OROSZ-UKRÁN FÉLSZIGET	TÖLTÖTT ATOM	TESTRÉSZ					
<i>Egy szerző nélküli humoros megállapítást idézünk a rejtvény fősoraiban.</i>		A																		
KIS DARABOKRA VÁGÁS		ANTENNA-FELTALÁLÓ ... ARAFAT (MENTŐS)																		
MADRIDI SPORTKLUB NÍLUS-FORRÁSTÓ		Ó KÖVETKEZIK ILION																		
2. O		ÉSZAK FRANCIA VÁROS	KÉZZEL FOG MADÁRRUHA	BEBORÍT JUPITER-HOLD		ÓRLÓÜZEM MEG LEHET VÁSÁROLNI		... GROS (NAGYBAN) ALÁ		OLASZ NÉVELŐ EGYIPTOMI MARSALL		DZSÚDÓSZÖNYEG		NÉM. SZEM. NÉVMÁS J. WAYNE FILMJE		LATIN KETTŐS BETŰ JAPÁN DRÁMA	TOJÁS (NÉMET) BECÉZETT ÖREGŰR	BATÁRBAN ÜLNEKI GALLY		
KIRÁLYI SZÉK		KÁRTYALETÉL ... LANZA (TENOR)		NAGY ... (ANJOU KIRÁLY) FONODAI ESZKÖZ		ÉNEKEL ANGOL FÉRFINEV		OSTROMOL NAGYOBB HELYHISÉG		SÁRGA (NÉMET) A RÁDIUM VEGYJELE		ORSZÁG		TALÁL		NAGY TESTŰ PAPA GÁJ AZ ARGON VEGYJELE	HIVATALI MUNKAHELY ATTÓL KEZDVE!	ERREFELE! BALZSAM	ROMÁN ÉS OSZTRÁK AUTÓJEL IDŐS	
LESETLEN! MAGAS NÖVÉNY		ZAMAT SZÍNŰLTIG		RACHMANINOV-OPERA HIBÁZTAT		KÖZ K ÁLLAM JUGOSZLÁV POLIT. (JOSZIP BROZ)		A HORGANY VEGYJELE PEDAGÓGUS		VÁLYÚ		MEZ HÁZAS (FRANCIA)		INDÍTÉK A TADZS MAHAL VÁROSA		CSAK FÉLIG! TÖRTÉNELMI KÖZNEV	ISMÉLT TILTÁS INDONÉZ SZIGET	MAGATOK MAGYAR ÍRÓ (SÁNDOR)	IFJ. IRÓNK (FERENC) NŐI NÉV (NOV. 14.)	ELŐTAG: FŰL VÉDELMEZ
SZLOVÁK LAP		INDÍTÉK A TADZS MAHAL VÁROSA		CSAK FÉLIG! TÖRTÉNELMI KÖZNEV		ISMÉLT TILTÁS INDONÉZ SZIGET		MAGATOK MAGYAR ÍRÓ (SÁNDOR)		IFJ. IRÓNK (FERENC) NŐI NÉV (NOV. 14.)		SZLOVÁK LAP		LEVEGŐT IGÉNYLŐ KITARTÓ PÁROS!		DOLGOZIK A MOZDONY RAG, A -VA PÁRJA	GÖRÖG SZIGET SZIBÉRIAI FOLYÓ	NÁLA LENTEBBRŐL LATIN ELŐTAG: KETTŐ	SÍNEKEN HALAD FÉRFI SORSA ... (JÓKA)	ÁBRAHÁM FELESÉGE PÁRT!
MAGYAR FOLYÓ ÉS MEGYE		FR. ZENE-SZERZŐ (MAURICE) EGYESI!		FOCISTÁK RÚGJÁK RÓMAI ÓT		KÉZZEL JELEZ SZEMÉLY-NÉVMÁS		VÖRÖS (NÉMET) TONNA (RÓV.)		NYŰL IS VAN ILYEN		KINAI HOSSZ-MÉRTÉK		L.N.J.		MOZOG AZ ELEJÉN!				

Március 5-i rejtvényünk megfejtése: **A nevetés jobb, mint a könnyek ontása. Nevetéséről ismered meg az embert.**

Gulácsiék eljutottak a labdarúgó Bajnokok Ligája negyeddöntőjébe

A Gulácsi Péterrel felálló Lipcse, valamint az Atalanta is története során először jutott a labdarúgó Bajnokok Ligája negyeddöntőjébe, mivel a nyolcadöntő első meccséhez hasonlóan a keddi visszavágón is legyőzte a Tottenham Hotspurt, illetve a Valenciát.

A jó hangulatú lipcsei találkozó elején próbált, de nem tudott kezdeményezni az angol csapat, mert a hazaiak határozottan védekeztek, és miután átvették az irányítást, gyors akcióikban többször is gólvészély volt. Marcel Sabitzer a 10. percben szerezte meg a vezetést a hazaiaknak, majd a 21. percben a csapatkapitány egy fejjel duplázta meg a különbséget. A második félidő kiegyenlített, a második félidő végén a lipcsei védekezés ellen a Tottenham Hotspur a 87. percben a mindössze pár másodperce pályán lévő csejéjátékos, Emil Forsberg állította be első labdaérintéséből.

A magyar válogatott kapus végig magabiztos teljesítményt nyújtott, és együtt élt a játékkal: védenie csak párszor kellett, lábbal azonban többször is jól avatkozott a játékba. A lipcseiek másik magyar válogatott játékos, Willi Orbán térszerűlése miatt ezúttal sem volt bevethető állapotban.

Fotó: RFI

Valenciában a zárt kapus mérkőzésen Josip Ilicic büntetőből már a 3. percben vezetéshez jutatta a vendégcsapatot, majd Kevin Gameiro egyenlített. A szlovén középpályás azonban még a szünet előtt újabb tizenegyesrel másodikszor is előnyt harcolt ki az Atalantának. A második félidőben fordított ugyan a spanyol együttes – Gameiro is másodsor volt eredményes –, de Ilicic kétszer akcióból is betalált, így vendégként is nyert az olasz gárda.

A negyeddöntő sorsolását március 20-án tartják, a párharcok első mérkőzését április 7-8-án, a visszavágókat egy héttel később rendezik.

Eredményjelző

Labdarúgó Bajnokok Ligája, nyolcadöntő, visszavágók:

* Lipcsei RB (német) – Tottenham Hotspur (angol) 3-0 (2-0), továbbjutott a Lipcse kettős győzelemmel, 4-0-s összesítéssel.

Gólszerző: Sabitzer (10., 21.), Forsberg (87.).

* Valencia (spanyol) – Atalanta (olasz) 3-4 (1-2), továbbjutott az Atalanta kettős győzelemmel, 8-4-gyel.

Gólszerzők: Gameiro (21., 51.), Ferrán Torres (67.), illetve Ilicic (3., 43., 71., 82., az első kettőt 11-esből).

Zárt kapus lesz a Barcelona – Napoli nyolcadöntő visszavágója

A koronavírus-járvány miatt zárt kapuk mögött rendezik jövő szerdán a Barcelona – Napoli labdarúgó Bajnokok Ligája-nyolcadöntő visszavágóját a katalán klub honlapján közzétett keddi bejelentés szerint. A párharc első mérkőzésén Nápolyban két hete 1-1-es döntetlen született.

A BL nyolcadöntőjében kedden a Valencia ugyancsak üres lelátók előtt lépett pályára az Atalanta ellen, tegnap pedig a Paris Saint-Germain – Borussia Dortmund találkozón nem voltak nézők. Utóbbi meccsen a média képviselőit is csak korlátozott számban engedték be a Parc des Princes-be: az európai szövetség (UEFA) által kiválasztott öt jogtulajdonos képviselői, illetve a klubok sajtómunkatársai lehettek csak jelen, a mérkőzés előtti és utáni szokásos sajtótájékoztatókat pedig nem tartották meg.

Az Európa-ligában a nyolcadöntős párosítások első meccsei közül ma az Internazionale – Getafe és az Olimpikosz – Wolverhampton Wanderers, míg jövő csütörtökön a Sevilla – AS Roma lesz biztosan zárt kapus.

Ma az Európa-ligában

A nyolcadöntő első mérkőzéseit rendezik ma a labdarúgó-Európa-ligában. A program:

* 19.55 óra: Basaksehir (török) – Koppenhága (dán) (TV: DigiSport 4, Telekom Sport 4, Look Sport 3), Sevilla (spanyol) – Roma (olasz) (DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Plus), Eintracht Frankfurt (német) – Basel (svájci) (DigiSport 3, Telekom Sport 3, Look Sport 2), LASK (osztrák) – Manchester United (angol) (DigiSport 2, Telekom Sport 2, Look Sport)

* 22.00 óra: Olimpikosz (görög) – Wolverhampton (angol) (DigiSport 4, Telekom Sport 4, Look Sport 3), Rangers (skót) – Bayer Leverkusen (német) (DigiSport 1, Telekom Sport 2, Look Plus), Wolfsburg (német) – Sahtar Donyeck (ukrán) (DigiSport 3, Telekom Sport 3, Look Sport 2), Internazionale (olasz) – Getafe (spanyol) (DigiSport 2, Telekom Sport 1, Look Sport)

A visszavágókat március 19-én rendezik.

Davis-kupa-döntő Harmadik kalapban a magyarok

A harmadik kalapba került a magyar férfi teniszválogatott a Davis-kupa madridi döntőjének csütörtöki sorsolása előtt.

A magyar szövetség tájékoztatása szerint a DK-rangsor 4. helyén álló belgák debreceni 3-2-es le-

Balázs Attila örül a belga Kimmer Coppejans elleni győzelmének a Magyarország – Belgium tenisz-Davis-kupa selejtezőjének egyéni mérkőzése végén a debreceni Főnix Csarnokban 2020. március 7-én. Fotó: MTI/Czeglédi Zsolt

győzésével a magyarok egy helyet javítva a 23. helyre jöttek fel. (Ez a rangsor főként a különböző helyosztók és zónák kiemeléséhez szükséges, és független a játékosok világranglista-helyezésétől.) A fináléba jutott 18 válogatottat a nemzetközi szövetség (ITF) három kalapba osztotta, Köves Gábor kapitány együttese biztosan elkerüli majd csoportellenfélként a szintén a harmadik kalapba került Svédországot (14.), Ausztriát (15.), Csehországot (17.), Kolumbiát (18.) és Ecuadorot (24.).

Az első kalapban a címvédő Spanyolország (3.), a tavaly döntős Kanada (6.), a ranglistát vezető Franciaország, valamint Horvátország (2.), az Egyesült Államok (5.) és Szerbia (7.) szerepel, míg a második kalapban a németek (8.), az olaszok (9.), a britek (10.), az ausztrálok (11.), a kazahok (12.) és az oroszok (13.) vannak.

A mai sorsoláson a 18 együttest hat trióba osztják be. A magyar csapat mindkét kalapból kap ellenfelet, amelyek közül legalább az egyiket le kell győznie ahhoz, hogy továbbjusson a nyolc közé csoportelsőként vagy a két legjobb második egyikeként.

A döntő résztvevői közül 12 válogatott – köztük a magyar – a selejtezőkből érkezik, hozzájuk csatlakozik a tavaly elődöntős Kanada, Nagy-Britannia, Oroszország és Spanyolország, valamint a szabadkártyás Szerbia és Franciaország.

Európai focikörkép

* Angol Premier Liga, 29. forduló: Arsenal – West Ham United 1-0, Burnley – Tottenham 1-1, Chelsea – Everton 4-0, Crystal Palace – Watford 1-0, Leicester – Aston Villa 4-0, Liverpool – Bournemouth 2-1, Manchester United – Manchester City 2-0, Sheffield United – Norwich 1-0, Southampton – Newcastle United 0-1, Wolverhampton – Brighton & Hove Albion 0-0. Az élcsoport: 1. Liverpool 82 pont/29 mérkőzés, 2. Manchester City 57/28, 3. Leicester 53/29.

* Spanyol La Liga, 27. forduló: Alavés – Valencia 1-1, Atlético Madrid – Sevilla 2-2, FC Barcelona – Real Sociedad 1-0, Betis – Real Madrid 2-1, Eibar – Mallorca 1-2, Getafe – Celta Vigo 0-0, Levante – Granada 1-1, Osasuna – Espanyol 1-0, Villarreal – Leganés 1-2, Valladolid – Athletic Bilbao 1-4. Az élcsoport: 1. FC Barcelona 58 pont, 2. Real Madrid 56, 3. Sevilla 47.

* Olasz Serie A, 26. forduló: Lecce – Atalanta 2-7, Lazio – Bologna 2-0, Sassuolo – Brescia 3-0, Udinese – Fiorentina 0-0, AC Milan

– Genoa 1-2, Sampdoria – Hellas Verona 2-1, Juventus – Inter 2-0, Cagliari – AS Roma 3-4, Parma – SPAL 0-1, Napoli – Torino 2-1. Az élcsoport: 1. Juventus 63 pont, 2. Lazio 62, 3. Inter 54.

* Német Bundesliga, 25. forduló: Mönchengladbach – Borussia Dortmund 1-2, Wolfsburg – Lipcsei RB 0-0, Bayer Leverkusen – Eintracht Frankfurt 4-0, Hertha BSC – Brémai Werder 2-2, Schalke 04 – Hoffenheim 1-1, Mainz – Fortuna Düsseldorf 1-1, Bayern München – Augsburg 2-0, Paderborn – 1. FC Köln 1-2, Freiburg – Union Berlin 3-1. Az élcsoport: 1. Bayern München 55 pont, 2. Borussia Dortmund 51, 3. Lipcsei RB 50.

* Francia Ligue 1, 28. forduló: St. Etienne – Bordeaux 1-1, Dijon – Toulouse 2-1, Metz – Nimes 2-1, Nice – AS Monaco 2-1, Olympique Marseille – Amiens SC 2-2, Lille – Lyon 1-0, Angers – Nantes 2-0, Reims – Brest 1-0, Stade Rennes – Montpellier HSC 5-0. Az élcsoport: 1. Paris St. Germain 68 pont, 2. Olympique Marseille 56, 3. Stade Rennes 50.

Elhalasztották az angol labdarúgó-bajnokság érvonalában tegnapra kitűzött Manchester City – Arsenal mérkőzést, mert előzőleg a londoni klub több játékos kapcsolata került az Olimpikosz görög csapat tulajdonosával, aki megfertőződött az újfajta koronavírussal. Az Arsenal február végén Londonban játszott az Európa-ligában az Olimpikoszszal, amelynek tulajdonosa az angol csapat több játékosával és stábjtagjával is találkozott. Ez az első mérkőzés a Premier League-ben, amelyet a decemberben Kínából indult koronavírus-járvány miatt nem rendeznek meg. Fotó: AP

Bölöni László 67 éves

Czibalmos Ferenc Attila

Tegnap 67 éves lett Bölöni László, a marosvásárhelyi labdarúgás minden idők legsikeresebb képviselője, aki immár harmadik éve a belgiumi Antwerpen együttesét edzi.

1953. március 11-én született Marosvásárhelyen, 1965-ben kezdett el futbalozni a Dicsősézmártoni Chimica kölyökcsoportjában, ahonnan 1970 nyaráról – 17 évesen – került a Marosvásárhelyi ASA-hoz. Tagja volt a klub aranycsapatának, ahol Bóné Tibor, Brassai István és Ördögh Attila edzők irányításával több tehetséges labdarúgóval játszott együtt, mint Hajnal, Fazakas, Kanyaró, Sólyom, Ispir, Păslaru, Nagy Miki. A csapattal akkor az UEFA-kupában is szerepelt, a Drezdai Dynamo, a Zágrábi Dinamo és az AEK Athén ellen. Az ASA színeiben 1973. augusztus 22-én lépett először pályára A osztályban, 1970–1984 között a marosvásárhelyi alakulatnál 406 mérkőzésen 64 gólt szerzett. 1984-ben a Bukaresti Steauához igazolt, a fővárosiakkal 1986-ban BEK-et, 1987-ben európai Szuperkupát nyert. A Steauánál 97 A osztályos mérkőzésen 24 gólt rúgott.

A román labdarúgás első hivatalosan profi szerződéssel külföldre igazoló játékosaként 1987-ben Belgiumba került (Racing Jet Bruxelles), majd Franciaországban (US Creteil és US Orleans) folytatta, és ott is fejezte be labdarúgó-karrierjét 1992-ben, 39 éves korában.

A román válogatottban 108-szor szerepelt (23-szor volt csapatkapitány), 25-ször sikerült megzörgetnie az ellenfél hálóját. Legemlékezetesebb a világbajnoki címvédő olaszok elleni találata volt 1983-ban, Eb-selejtező mérkőzésen, amelynek köszönhetően a válogatott kijutott az Európa-bajnokságra. 1977-ben és 1983-ban ő volt Románia legjobb labdarúgója.

Edzőként az AS Nancy (1994–2000), Románia válogatottja (2000–2001), a Sporting Lisszabon (2001–2003), a Stade Rennes (2003–2006), az AS Monaco (2006), az al-Dzsazíra (2007–2008), a Standard Liège (2008–2010), az Al-Wahda (2010), az RC Lens (2011), a PAOK Szaloniki (2011–2012), az al-Khor (2012–2015) és az al-Itihad (2015) együtteseinél tevékenykedett. 2017 óta a belga első osztályban szereplő Royal Antwerpen szakvezetője.

Bölöni László (b) felfedezettjével, az aranylabdás Cristiano Ronaldóval és a Manchester United menedzserével, Sir Alex Fergusonnal

Bezártak az iskolák

Még nem tudni, mikor pótolják be a tananyagot

Hétfőn jelentette be Ludovic Orban, hogy március 11-től 22-ig bezárják az iskolákat, óvodákat és bölcsődéket. Indokolt esetben meghoszabbítható az intézmények bezárása. Az ügyvivő kormányfő az egészségügyi és az oktatási miniszterrel tartott sajtótájékoztatót, miután ülésezett az Országos Katasztrófavédelmi Bizottsággal. A döntés egyaránt vonatkozik az állami és a magánintézményekre.

Nagy-Bodó Szilárd

Joggal merülhet fel a kérdés, hogy valóban ennyire súlyos a helyzet? A rendelet értelmében az elmaradt tanórákat be kell pótolni, de azt nem tudni, hogy hogyan és mikor.

A kialakult helyzetről beszélgetünk Mátéfi Istvánnal, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum igazgatójával, valamint az intézmény több diákjával.

Mátéfi István, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum igazgatója: Jobb a megelőzés

– Véleményem szerint, ha óvatosak szeretnének lenni, akkor ez a döntés helyes. Az én szemléletem alapján egy kritikus helyzetet sokkal jobb megelőzni, mint utólag kezelni. Ha figyelembe vesszük, hogy világviszonylatban mekkora pánikot keltett a koronavírus, hogy miként alakul az olaszországi helyzet, akkor a döntés jó. Reméljük, hogy ez a 10 nap pozitívan fogja befolyásolni a jelenlegi helyzetet. Mint matematikus, úgy számolom, hogy sajnos hosszabb időre lesz szükség ahhoz, hogy a helyzet megoldódjon.

Természetesen feltevődik a kérdés, hogy mi történik azzal a tananyaggal, amit a diákok ebben az

időszakban kellett volna elsajátítani. Hétfőn este még a miniszter asszony sem tudott válaszolni erre a kérdésre. Véleményem szerint a legkényesebb része a problémának, hogy hogyan sikerül bepótolni azt a tananyagot, ami az érettségire vagy a 8. osztály végi vizsgákra szükséges. Hiszen a végzős diákok előtt júniusban egy hatalmas próbatétel áll. Ez azonban még a jövő titka, egyelőre még nincs amiért ezzel foglalkozni.

Luca Dalma, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum 9. osztályos tanulója: Mostanra komolyra fordult a helyzet

– A koronavírus először Kínában ütötte fel a fejét, és az európaiak nem voltak annyira megijedve. Az itteni fiatalok ekkor még csak nevettek a vicces képeken, amelyeket különböző közösségi oldalakra tettek fel. Azonban mostanra már komoly a helyzet nálunk is. Olyannyira, hogy a diákok egymásnak elmondják, hogy tartanak a járványveszélytől. Amennyire tudom, én próbálom nyugtatni őket, viszont jobban belegondolva, valamelyest tényleg ijesztő a helyzet. Arra gondolok, hogy volt olyan osztály, amelyiknek a fele nem ment iskolába, mert influenzás volt, mégsem engedték haza a másik felét. Tehát én, ennek tükrében, felteszem magamnak a kérdést, hogy most akkor miért is kell bezárni az iskolákat? Hiszen az is köztudott, hogy egyszerű influenzában is halnak meg emberek. Meglátásom szerint valamilyen szinten el van túlozva ez a koronavírusügy, ugyanakkor azért örvendek, hogy kaptunk egy kis „potyavakációt”. A bepótlások még mindig kétségesek, és mindenki abban reménykedik, hogy hátha azt is megússzuk.

Összességében nem mondhatnám, hogy félek. Én bízom magamban, és remélem, hogy nem olyan rossz az immunrendszerem, valamint reménykedem abban is, hogy

igaz a híresztelés, hogy a fiatalok esetében könnyebb lefolyású a betegség. Ugyanakkor azonban jobban féltem a nagyszüleimet és a számomra fontos embereket, akik idősebbek, gyengébb az immunrendszerük, és ezáltal jobban ki vannak téve a betegségnek. Én mindenképpen jobban félek attól, hogy valamelyik ismerősöm, valamelyik számomra fontos ember vagy az egyik barátom elkapja, az számomra sokkal rosszabb lenne, mintha én kapnám el a betegséget.

Miholcsa Máttyás Botond 11. osztályos tanuló: Mikor kell „visszafizeszük” a vakációt?

– Nem tagadom, hogy mindenképpen jólesik a diákoknak ez a kis szabadság, kérdéses az, hogy ezt a vakációt mi, diákok hogyan és mikor kell majd „visszafizeszük”. Hiszen nincs arról biztos információ, hogy mikor kell majd bejönni az iskolába pótolni az elmaradt órákat. Az is kérdéses, hogy mennyire hatásos ez a lépés, és hogy egyáltalán mit lehetne tenni ebben a helyzetben. Volt egy olyan szabályozás is, hogy az 1000 fő fölötti rendezvényeket beszüntetik, valószínűleg az iskolák bezárása is ilyen alapon történik. Viszont ez nem fogja meggátolni a diákokat abban, hogy találkozzanak, és véleményem szerint a fertőzésveszély egészen addig nem fog elmúlni, ameddig nem köszönt be a meleg időjárás.

Ami a koronavírust illeti, meglátásom szerint a média mindenképpen pánikot kelt, hiszen amikor az ember bekapcsolja a televíziót, akkor egyebet sem lát, mint híreket a koronavírusról és arról, hogy éppen hány fertőzött ember van Romániában. A hírek ijesztőek, mert a TV-ben úgy adják le, mintha egy posztapokaliptikus film részletei lennének. A tudományos beszámó-

lók cáfolják, hogy ennyire drasztikus lenne a helyzet. Közölték azt is, hogy több beteg már meggyógyult, de egyelőre még nem volt annyi adat, hogy biztosra lehessen tudni azt, hogy mi is történt ezekkel az emberekkel.

Nagy Attila, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum diákja: Nehezen valósítható meg az online oktatás

– A koronavírus kapcsán elég sok kérdés és téma felmerül. A legújabb rendelet szerint bezárják az iskolákat egészen március 22-ig, ez több szempontból érinti nemcsak a diákságot, hanem az egész romániai gazdaságot. Másfél hétről beszélünk, ezt az időszakot ki lehetne és ki kellene használni tanórákkal. Ez kimondottan fontos lenne a diákok és a tanárok számára. A versenyekre és a különböző felvételikre, vizsgákra, nyelvvizsgákra való felkészülést is akadályozza ez a vakáció. Én most angol nyelvvizsgára készülök, és sokan mások is készülnek különféle megmérettetésekre, ez a szünet pedig mindenképpen lassítani és nehezíteni fogja a felkészülés folyamatát, mert nem vehetjük igénybe az iskola egész intézményét ebben az időszakban. Az órák pótlásáról még nem lehet semmit tudni, valamilyen módon biztos, hogy meg lesz oldva, kérdés, hogy minek fog ez a rovására menni. Én bízom abban, hogy aki szeretne tanulni és készülni versenyekre, az meg fogja találni a módját, tehát szerintem, akinek van elég akarata, azt nem akadályozza ez a helyzet annyira.

Szóba került az online oktatás is, hogy az interneten keresztül legyenek megtartva az órák, vagy esetlegesen így pótoljuk be, Messengeren, Skype-on vagy ezekhez hasonló online felületeken. Ennek az a hátránya, hogy nem mindenki engedheti meg magának azt, hogy táblagépet, laptopot vagy egyéb eszközt használjon. Az is probléma lehet, főleg a vidéki iskoláknál, hogy nem mindenhol van internetkapcsolat. Tehát összessé-

gében szerintem ez országszinten semmiképpen nem megvalósítható. Ellenben, ha pár éven belül elkezdénk kialakítani az infrastruktúrát, akkor nagyon is használható tervről beszélhetnénk.

Természetesen diákszemzőből is nézem a helyzetet, és mint diák örülök a vakációnak. Hiszen lesz szabadidőnk, otthon tudunk ülni, de személy szerint én nem szeretném annyira elengedni magamat, hiszen következik a tavaszi vakáció, ami szintén két és fél hét, és ezt az extravakációt valahogy jó lenne tényleg tanulásra fordítani, ha már úgyis következik a tényleges vakáció. Ezenfelül jó lenne olyan dolgokra koncentrálni, amelyek tényleg fontosak, mint például a tananyag pótlása.

Szerintem még fontos a felsorolaton kívül arról is beszélni, hogy sok diákcsoportosulásnak a rendezvényét is törölték, vagy a március 15-i felvonulás sem valósulhat meg, amit nagyon sajnálunk.

Ennek ellenére fontos megtenni ezeket az óvintézkedéseket, mert nem tudhatjuk, hogy mennyire veszélyes ez a vírus. Nyilván van pánikkeltés része a dolgoknak, ez is hozzátartozik, valamint a figyelemfelkeltés is, de véleményem szerint a legtöbb ember tud válogatni az információk közül. Ami mindenképpen egy pozitív része a vírusstóriának, hogy felhívja a figyelmet a környezetbarát és higiénikus életmódra. Fontos továbbá, hogy figyeljük a híreket, és megbízható forrásokból tájékozódjunk, valamint ne dőlünk be az álhíreknek. Amennyiben pedig valamilyen problémánk van, forduljunk orvoshoz, kérjünk segítséget, és figyeljünk mind magunkra, mind a környezetünkre.

Úgy veszem észre, hogy a diákok nagy többsége viccelődik, mi is poénkodunk bizonyos kontextusokban. Az az igazság, hogy a diákság nagy része annyira nem fél, viszont az óvintézkedések láttán bennünk is van egy kicsi izgatottság, hogy vajon mi lesz ebből, mert nem lenne jó egy ilyen világszintű betegséget elkapni. Az elején, amikor kirobbant ez az egész, viccelődve kezeltük, hogy ide úgysem ér el, de ahogy láttuk, hogy begyűrűzik, elkezdtek mi is komolyabban venni a dolgokat. Azt vettem észre, hogy viccelődés ide vagy oda, most mindenki jobban figyel magára és a környezetében lévő emberekre. Személy szerint nekem a fő félelmem az, hogy egy idősebb hozzátartozóm elkapja a vírust, hiszen az öregebbek jobban ki vannak téve a betegségnek.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A TORDAI CÉG alkalmaz hús- és hentesáruüzletébe ELADÓNÓT. Érdeklődni a 0744-681-130-as telefonszámon. (22006-I)

NYÁRÁDTÓI BÚTORGYÁR a szerelőrészlegére alkalmaz előnyös feltételekkel csiszolásban és natúrban, fehérben a hibák kijavítására szakosodott NÓKET. Tel. 0724-989-092. (22001)

A PICK UP CÉG, amely 15 éves tapasztalattal rendelkezik az autókiegészítők forgalmazásában, új munkatársakat keres a következő munkakörök betöltésére: ELADÁSI ÜGYNÖK, AUTÓ-VILLANYSZERELŐ, RAKTÁROS. Várjuk jelentkezésüket a következő e-mail-címen: hr@pick-up.ro vagy a 0771-580-340-es telefonszámon! (64621-I)

A PC HOUSE alkalmaz LAKATOS EZERMESTERT. Az önéletrajzokat kérjük e-mailben a jobs@multiplan.ro címre vagy személyesen a cég székhelyére, a Maros utca 17. szám alá eljuttatni. (64618-I)

KLARA gyógyító és javasasszony a legerősebb szerekkel, a legnagyobb gyógyító erővel, a leghatásosabb gyógyírekkel segít Önnek. Feloldja a kitéseket és az átkot, segít impotencia, alkoholizmus, epilepszia, psoriasis, depresszió esetén, kibékíti a szétvált családokat, cégeket ment meg a csődtől, sikert visz a házhoz és nyereségessé teszi a vállalkozást. 100%-osan garantálja, hogy megoldja a hozzá forduló problémáját.

Köszönetnyilvánítások: Corina Ákosfalváról köszöni Klara asszonynak, hogy ismét együtt lehet férjével 3 évnyi távollét után; András Marosvásárhelyről hálás, mert ismét sikeres a magánélete és vállalkozása; Erika Régenből köszöni, hogy Klara asszony segítségével megszabadult a kötéstől, az átktól és sikeresen férjhez ment; Gyöngyi Marosvásárhelyről hálás, mert megszabadult a depressziótól, élete rendbe jött; János Dicsőből köszöni, hogy kigyógyult az alkoholizmusból; Margitnak Gyergyóban sikeres lett a vállalkozása; Mariana és András hálásak, mert gyermekük született; Márton Ákosfalváról az alkoholizmusból és az impotenciából gyógyult ki a segítségével; Erzsébet hálás, mert újra együtt van kedvesével; Mihály Koronkában kigyógyult az epilepsziából és az étvágytalanságból.

Akinek problémája van, hívja bizalommal Klara javasasszonyt.

Tel. 0755-270-381. (Fizetett hirdetés: mp.)

atlasfm
TG.MUREŞ • MAROSVÁSÁRHELY

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

106.4 FM

@AtlasFmMures

Megkérdőjelezhető a javaslat

Kétkednek a vidéki pedagógusok

A gyerekek talán igen, de a pedagógusok nem feltétlenül örülnek a tanítás felfüggesztésének. A legtöbb helyen nemcsak azt nem látják, hogyan lehet bepótolni a kiesést, azt a tanügyi javaslatot is kivitelezhetetlennek tartják, hogy a gyerekekkel online foglalkozásokat szervezzenek. Sok helyen pedig gondot okoz a kisdiaok, óvodások felügyeletének megoldása – derült ki körképünkben.

Gligor Róbert László

A nyáradszeredai Bocskai István elméleti középiskolában 373 diákot érint az intézkedés – tudtuk meg Fülöp László igazgatótól, miután kedden közölte a diákokkal az oktatás felfüggesztését. A legtöbben nem örültek ennek a rendelkezésnek, hiszen tudják, a kiesést valamilyen formában pótolni kell, de még nem tudni, hogy mikor és hogyan: akár a tavaszi vakációban (amiben ő maga kétkedik), akár a tanév meghosszabbításával.

Mivel nem kisdiaokról van szó, nagy a valószínűsége, hogy egyesek a köztereken, szórakozóhelyeken, moziban, bevásárlóközpontokban fogják eltölteni az időt, nem fognak otthon maradni. A diákok egy része belátja, és be fogja tartani az intézkedéseket, de mindig van egy dacoló csoport, amely tekerésre fogja használni a kényszerszünetet.

Ami a diákok online oktatását illeti erre az időre, az igazgató is kétkedik a megoldhatóságában: egyrészt nem kaptak utasítást a mi-

kéntjéről, azt pedig nem látja életképesnek, hogy kisebb csoportokkal interneten fognak otthonról tanórát tartani. Manapság ugyan szinte mindenkinek van okostelefonja, de mi lesz azokkal a diákokkal, akiknek éppen nem áll rendelkezésére ilyen eszköz vagy internetelérhetőség? – tette fel a kérdést az intézményvezető, aki az iskolának az egész országban való bezárása szükségszerűségét is megkérdőjelezi, és bár nagyon jól hangzik az online oktatás, ezt lehetetlenségnek, utópiának tartja a mai körülmények között.

Van, aki örül és tanul

Néhány tizenkettedikes diákot megkérdezve, egyértelműen az derült ki, hogy bár felborult az iskolai élet, a kis kényszerszünetnek mégis örülnek, hiszen így pihenni is tudnak, és az érettségire is készülhetnek, több idejük lesz a vizsgátelek kidolgozására, átisméltésére, amire a napi tanulnivaló mellett nem igazán jut idő. Azt viszont furának tartanák, ha a kényszerszünet miatt kitolódna a tanévzárás. A legjobbnak azt tartanák, ha a megszo-

Kérdéses az eredmény

Nyárádrete községben mintegy 560 diáknak jelent kényszerszü-

kációt ez az intézkedés – tudtuk meg Kacsó Zsuzsanna Tünde igazgatótól. Ő sem látja szükségesnek a drasztikus intézkedés bevezetését. Ez nemcsak a tizenkettedikes diákokat zavarja meg, hanem a nyolcadikosokat is, akiknek például március 23-án kezdődött volna a kisérettségi próbavizsgájuk, és ezekben a napokban arra kellett volna készülniük. Az online oktatást s annak eredményességét nem látja a vidéki eszközfelszereltség körülményei között, másrészt a kisdiaokot ilyen úton „sem írni-olvasni, sem orrot törülni nem lehet megtanítani”. Az is sántítana, ha szombatonként kellene a diákoknak bepótolniuk a kiesést, hiszen tíz

napról van szó, de azt sem tartja megoldásnak, ha tanórák után pótolnának, ugyanis nem jó megoldás fő tantárgyakból délután tartani órát. A húsvéti vakációt sem lehet más időpontra áttenni, így egyelőre fejtörést okoz az utólagos tananyagpótlás – taglalta az igazgató.

Ugyanakkor felvetődik az óvodások, kisiskolások esetében, hogy vannak szülők, akik nincs akire bízzák a gyerekeket. Azonban azon a véleményen van, hogy az óvoda nem gyermekgőrző hely, oktatás és nevelés folyik ott, ezért a szülőknek valamilyen megoldást kell találniuk erre az időszakra. A szülők tisztában vannak a gyerekfelügyelet biztosításának szükségességével, ezért a legtöbben felkészülten fogadták az iskolák bezárásának híreit.

Nehezen megoldható

Csíkfalvi községben több mint 250 tanköteles gyerek van, ebből mintegy 80 óvodás, 110 kisiskolás. Egyes szülők megoldják a gyerekek

felügyeletét, mert vagy nem dolgoznak, vagy van a közelben nagyszülő, ez azoknak a szülőknek gond, akik dolgoznak, és eddig is igényelték a csíkfalvi napközi és a délutáni oktatás szolgáltatásait, azonban ilyen irányú konkrét jelzést sem a szülőktől, sem a pedagógusoktól nem kapott még – mondta el lapunknak Balogh Tünde igazgató. Az online oktatás kérdését csak részben tartja kivitelezhetőnek az intézményvezető, néhány tanár jelezte, hogy a felső tagozatosokkal tartani fogja a kapcsolatot, de alsó szinten ez nehezebb. Tanítóként Balogh Tünde az eddig tanult anyagból hagyott fel gyakorlatokat a diákjainak, de új lecke nem lesz, és van olyan óvónő is, aki a szülőkkel való internetes kommunikációs csoportban munkalapokat, meséket, mondókákat fog küldeni rendszeresen, hogy amilyen szülőnek lehetősége van, a kényszerszünet ideje alatt is foglalkoztassa a kisgyereket.

Szerdán már üresek voltak az iskola- és óvodaudvarok. Mi lesz, ha a kényszerszünetet is meghosszabbítják? Fotó: Gligor Róbert László

A hirdetés rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó

ADÁSVÉTEL

ELADÓ Fiat Puntóhoz 4 darab nyári gumi vasfelnível 165/70/14-es méretben és egy új hátsó dob. Érdeklődni a 0744-477-640-es telefonszámon. (7033-I)

ELADÓ garázs a régi szerpentin környékén (UMF). Tel. 0722-317-778. (22011)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0744-101-614. (7041-I)

VESZEK sírhelyet a katolikus temetőben. Tel. 0747-509-890. (7047-I)

ELADÓK különböző súlyú disznók. Házhoz szállítjuk. Tel. 0728-971-777. (7050-I)

ELADÓ nem bálázott lucerna Ákosfalván, 40 lej 100 kg. Tel. 0743-761-147. (7051)

ELADÓK: hőközpont (kap. 1000 m²), fémplacok, PAL-placok, új kaloriferek, tévéasztalok. Tel. 0729-440-210. (7044)

ELADÓ tűzifa hazaszállítva. Tel. 0757-900-616. (-)

MINDENFÉLE

VÁLLALOK tetőfedést, kisebb javításokat; készítenek teraszt fából. Tel. 0735-288-473. (6912-I)

KÉSZÍTÜNK: külső műanyag és alumíniumredőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, szűnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (7011)

MÉRLEG elkészítését, aláírását, cégek könyvelését vállalom. Tel. 0722-308-708. (6992-I)

ÁCSMESTER vállal tetőfedést bármilyen cseréppel, tetőjavítást, ács munkát, belső és külső munkát. Tel. 0758-737-660. (6958)

MOSÓGÉPEKET és hűtőszekrényeket javítok. Tel. 0755-825-502. (7018-I)

FAMETSZÉST és permetezést vállalom. Tel. 0770-621-920. (7060-I)

MEGEMLEKÉZÉS

„Hiányod még most is fáj, mindig, hány év telt el már.” Szomorú szívvel gondolunk március 12-én a drága jó feleségre, édesanyára, nagymamára, anyósra, **ADORJÁNI MÁRTÁRA** szül. Berzencei halálának 11. évfordulóján. Örök emléket őrizi férje, fia, lánya, menyé, unokája. (7019-I)

Soha el nem múló fájdalommal emlékezünk március 12-én a drága jó férjre, édesapára, nagytatára, **BALOGH SZÉKELY JÓZSEFRE** halálának 7. évfordulóján. Nyugalma fölött őrödjön szeretetünk. Emlékét örökre őrözik szerettei. (7015-I)

Nem vársz már minket ragyogó szemekkel, nem örülsz már nekünk szerető szíveddel. De bennünk él egy arc és a végtelen szeretet, amit tőlünk soha senki el nem vehet.

Fájó szívvel emlékezünk március 12-én id. **MARTON MIHÁLY** marosvásárhelyi lakosra (szül. Nyárádgálfalván) halálának 6. évfordulóján. Emlékét őrzi bánatos felesége, lánya, fia, unokája. Nyugodj békében, te drága jó lélek! (7064)

Úgy mentél el csendesen, szerényen, drága lelked nyugodjon békében.

Fájó szívvel és kegyelettel emlékezünk március 12-én az atófalvi néhai id. **KISS FERENCRE** halálának 3. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét egy életen át megőrizzük. Felesége, Mária, fia, Ferenc, sógornője, Szabó Magdolna Parajdról, valamint családjá, sógornője, Rózsika és lánya, Gyöngyike. (mp.)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett testvér, nagynéni, **FELMÉRI MÁRIA FRIDA** életének 83. évében elhunyt. Temetése március 12-én, csütörtökön 13 órakor lesz a református temetőben, evangélikus szertartás szerint. Nyugodjon békében! A gyászoló család. (7040-I)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya és anyós, **LUCA ROZÁLIA**

életének 73. évében elhunyt. Temetése március 12-én, csütörtökön 15 órakor lesz a maroszentgyörgyi temetőben (a kórház mögött).

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Luca Sorin és Csandra. (7053-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, após, nagypapa, testvér és rokon, a nyárádtói

GYULAI PÁL

a TCMRIC volt dolgozója 77 éves korában, házasságának 50. évében elhunyt. Temetése folyó év március 13-án 13 órakor lesz a nyárádtói református sírkertben.

A gyászoló család. (7045-I)

Sietve távozott életének 66. évében a szeretett férj és apa, **GLIGA PETRU** a távközlési igazgatóság alkalmazottja.

Hazatért egy nagyszívű, jó lélek, aki tudott szeretni, és hitt az emberekben. Temetése március 13-án, pénteken 11 órától lesz a Kőtemplom melletti temetőben. Legyen az álmod szép, és a Jóisten fogadjon be téged az eget országába, drága halottunk!

Carmen és Miana. (7065-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett, drága jó édesanya, nagymama, dédmama, anyós, rokon, a csíkfalvi születésű

özv. **BÁN PÉTERNÉ**

született **FAZAKAS ILONA** hosszú, de türelemmel viselt szenvedés után, életének 92. évében elhunyt.

Üres és hideg lett nélküle otthonunk, nincs kívül megosszuk örömeink, bánatunk.

Szeretett halottunk temetése 2020. március 13-án, pénteken 13 órakor lesz a csíkfalvi ravatalozóból, református szertartás szerint. Nyugodj békében, drága édesanyám. Amíg élek, örökké siratlak.

A gyászoló család. (7066-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy elhunyt a fintaházi születésű

INCZE ILONA

szül. Pataki marosvásárhelyi lakos. Hosszú betegség után, életének 73. évében adta vissza lelkét Teremtőjének. Temetése március 13-án, pénteken 13 órakor lesz a meggyesfalvi temetőben, református szertartás szerint. Nyugodjon békében!

Búcsúzik tőle férje, Gyuri, fia, Gyurika családjával, lánya, Tünde családjával és a gyászoló család. (7073-I)

Egészségvédelmi óvintézkedések az Aquaservnél

A COVID-19 vírus elterjedését gátló országos óvintézkedéseket figyelembe véve, az Aquaserv Rt. olyan intézkedéseket vezetett be, amelyek csökkentik a cég alkalmazottai és az ügyfelek közötti direkt kapcsolatot.

Az Aquaserv Rt. a következő, a lakosságot és az alkalmazottait védő intézkedéseket hozta:

Felkérjük az ügyfeleket, hogy március 21-ig – a járvány országos helyzete alakulásának függvényében a határidő meghosszabbításának lehetőségével – ha lehet, ne keressék fel az Aquaserv Rt. ügyfélszolgálati központjait, hanem inkább az online vagy telefonos szolgáltatást vegyék igénybe mind számlatörlesztéskor, mind panasz esetén, illetve dokumentációküldés érdekében.

A zsúfoltság elkerüléséért limitálják az Aquaserv ügyfélszolgálati központjában a tartózkodást, egyszerre öt személy lehet a helyiségben. Ugyanakkor az Aquaserv folyamatosan fertőtleníti az ügyfélfogadó irodákat, a kliensek rendelkezésére is bocsátanak fertőtlenítőszerket.

Az ügyfelek rendelkezésére álló alternatív kapcsolattartó lehetőségek:

Kapcsolat

TELEFONON

Marosvásárhely	0265 208 888
Szászrégen	0265 512 800
Segesvár	0265 772 350
Dicsőszentmárton	0265 411 035
Marosludas	0265 411 425
Székelykeresztúr	0266 242 703

ONLINE

- E-mail: client@aquaserv.ro
- Az Aquaserv honlapja: www.aquaserv.ro
- Facebook-elérhetőség: <https://www.facebook.com/compania.aquaserv/>

SZÁMLAFIZETÉS

ONLINE

- Az AquaOnLine – <https://aquaserv.ro/autenticare> – segítségével az ügyfélszámlán.

KÉSZPÉNZBEN

- A Centru de Plăți Un-doi szolgáltatást nyújtó partnerüzletekben.
- A Pay Point partnerüzletekben. A legközelebbi Pay Point-helyszín megtalálható a www.paypoint.com/romania – Localizare comerciant – elérhetőségen.
- **KIZÁRÓLAG A VIDÉKI FOGYASZTÓK** a postán, illetve a postásoknál, ahol nincs postahivatal, az Aquaserv Rt. által kibocsátott számla alapján.
- A BRD Bank fiókegységeinél – az Aquaserv Rt. által kibocsátott számla alapján.
- Az automata fizetőablakoknál – APT – és a BCR-nél létező MFM rendszerben – szintén az Aquaserv Rt. által kibocsátott számla alapján.

ELEKTRONIKUS BANKÁTUTALÁS

- Internet Bankingen keresztül az Aquaserv Rt. valamelyik számlájára.
- Internet Bankigen keresztül, sablon alapján, a BCR, Raiffeisen Bank, Transilvania Bank által.
- A Raiffeisen Bank által működtetett bankautomata- (ATM) hálózatban, a Raiffeisen Bank által kiadott bankkártyával.
- Az ING Bank által működtetett Self Bank automata rendszerében, az ING Bank által kiadott bankkártyával.
- A Transilvania Bank által működtetett automata fizetőrendszerben, a Transilvania Bank által kiadott bankkártyával, az Aquaserv Rt. által kibocsátott számlák alapján.

KLASSZIKUS BANKESZKÖZÖK

- Hagományos fizetési utalvánnyal (OP) az Aquaserv Rt. valamelyik számlájára.

AUTOMATA TÖRLESZTÉS

- A Transilvania Bank, a Raiffeisen Bank és a BRD által működtetett Direct Debit szolgáltatással.

FIGYELEM!

Az Aquaserv Rt. terepen NEM inkasszál készpénzt. Ezért NE adjanak pénzt senkinek, aki az Aquaserv Rt. nevében kéri!

Köszönjük a megértést!

Aquaserv Rt.

Közlemény

A COVID-19, a koronavírus terjedése elleni országos védekezésre való tekintettel az Aquaserv Rt. vízszolgáltató vállalat EGY KÉSŐBBI IDŐ-PONTRA HALASZTJA A VÍZSZOLGÁLTATÁS FELÜGGESZTÉSÉT AZON FOGYASZTÓK ESETÉBEN, AKIK TARTOZÁST HALMOZTAK FEL VELE SZEMBEN.

Tekintettel arra, hogy a hálózaton végzendő valamennyi munkát a vízszolgáltatás szüneteltetését feltételezi, az elkövetkező időszakban csak a **halaszthatatlanul szükséges** munkákat végzik el, amelyek elnapolása növelné az érintett övezetben a kárt.

Az Aquaserv Rt.

LAM, hiteles megoldások!

LAM
MICROCREDIT - MIKROHITEL

tel.: 0265-220-099
www.lammikrohitel.ro

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

*A képeken látható termékek csak szemléltető jellegűek.

ETV ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

AZ ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ
állást hirdet
hangtechnikusi
feladatkör ellátására, teljes munkaidőre

ELVÁRÁSOK:

- középfokú végzettség (hangtechnikusi képzés előny)
- műszaki, akusztikai, elektronikai ismeretek
- csapatmunkára való hajlam
- jó problémamegoldó készség

AJÁNLAT:

- fiatal, dinamikus munkaközösség
- jó munkakörülmények
- megbízható, stabil munkahely

A részletes szakmai önéletrajz leadásának határideje **2020. 03. 15.**
Jelentkezni az allas@erdelyi.tv email címen lehet.

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	• Emma vendéglő,	- 0740-083-077	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
- információ - 118-932	hidegtálak készítése	- 0365/404-664		- 0265/262-907
- általános - 118-800	• Prefektúra	- 0265/266-801	• Thomas Hux sófőiskola	- 0741-235-239,
• Központosított ügyelet	• RDS-RCS	- 0365/400-401		- 0365/882-842
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,	• Áramszolgáltató vállalat	- 0365/400-404	• Üveg-tükör szerelése,	
Csendőrség, Mentőállomás):	- vidék	- 0800-801-929	házhöz szállítás	- 0265/248-430
• Rendőrség - 0265/202-305	• Delgaz Grid	- 0265/929		
• SMURD (betegekkel	• Aquaserv:	- 0265/200-928	• MAORI turisztikai iroda	- 0365/440-528
kapcsolatos információk)	- hideg víz-csatorna	- 0800/800 928	www.maori.ro	e-mail: info@maori.ro
• Sürgősségi szolgálat:	- közönségszolgálat		- Transervice	- 0265/216-242
- gyermekeknek	- központ	- 0265/215-702	- World Travel Shop	- 0265/216-768
• Optika-Optofarm		- 0265/208-888	turisztikai iroda	- 0265/269-900
		- 08008 208-888	- Bálint-Trans	- 0745-611-999
			9-17 ó.	- 0265/255-092
				- 0265/264-011
• Optolens szemsebészet	• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625	- Intertours	- 0265/269-308
• Marmed	• Vasútállomás	- 0265/236-284	Royal GTS	0731-898-989
járóbeteg-rendelő:	• Távolsági buszállomás	- 0265/237-774		
	• VIII Kft.: temetkezés, segélyintézés			
Labor	(0-24 óra), professzionális balzsamozás			
e-mail: marmed@marmed.ro ,	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119		
www.marmed.ro		- 0744-282-710		
• Dora Optics	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865		
- 0733-553-976	koporsók, kellékek,	- 0745-606-215		
• Dora Medicals	koszorúk	- 0745-606-269		
- 0265/212-971	és halottszállítás	- 0758-047-604		
• Radiológia, echográfia	• Melinda temetkezés	- 0741-615-661		
Dr. Jeremiás István	Onești tér 12. sz., a Litoral mögött,			
- 0265/222- 446	teljes körű szolgáltatás	- 0740-263-907		
• Lézerakupunktúra		- 0265/311-862		

Méltányos reklámdíj fejében

állandó szereplője lehet

a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.

Várjuk jelentkezését

a 0265/268 854-es telefonon.